

Datum
2008-03-17

Dnr
1608-08-40

Länsstyrelsen i Norrbottens län
971 86 LULEÅ

Begäran om skadestånd

Heli i Arjeplog Aktiebolag har begärt skadestånd av staten med anledning av Länsstyrelsen i Norrbottens läns beslut om införande av det sk jaktbuds- och jaktansvarighetskravet (jämför Justitiekanslerns beslut den 15 januari 2008 dnr 5003-07-40).

Kopia av begäran om skadestånd jämte bilagor översänds till länsstyrelsen för kännedom.



Karin Wistrand

Ink. 2008-02-27

Dnr 1608-08-40

ANK 2008-03-18

LÄNSSTYRELSEN I
NORRBOTTENS LÄN

Justitiekanslern
Box 2308
103 17 STOCKHOLM

Uppsala den 25 februari 2008

**Angående skadeståndsanspråk mot svenska staten för skada åsamkad Heli i
Arjeplog Aktiebolag**

I egenskap av ombud för Heli i Arjeplog Aktiebolag, 556123-5184, (nedan "Bolaget"),
fullmakt och registreringsbevis enligt bilagorna 1-2, får jag härmed framföra följande;

1 HEMSTÄLLAN

- 1.1 Bolaget hemställer att Justitiekanslern medger att utge ersättning till Bolaget
med sexhundrafemtiofemtusenåttahundrasextio (655 860) kronor, jämte ränta å
beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den dag som infaller 30 dagar
efter att denna framställan har kommit Justitiekanslern till handa.
- 1.2 Bolaget hemställer vidare att Justitiekanslern, jämlikt 14 § förordningen
(1995:1301) om handläggning av skadeståndsanspråk mot staten, utger
ersättning till Bolaget för dess ombudskostnader samt dess egna arbete i
ärendet med belopp som senare kommer att anges.

2 OMSTÄNDIGHETER I SAK

- 2.1 Bolaget bedriver sedan år 1969 huvudsakligen transporter och annan
verksamhet med luftfartyg, med säte i Arjeplogs kommun i Norrbottens län.

AHLFORD ADVOKATBYRÅ

UPPSALA VÄSTERÅS KARLSTAD GÄVLE

+12 bil.

Bolagets verksamhet består bland annat av att tillhandahålla flygtjänster till svenska och utländska jägare och fiskare. Av dessa är en övervägande del norska medborgare. Bolaget erbjuder flera olika tjänstepaket med flygtjänster och logi till sina kunder. Dessa tjänstepaket möjliggör bland annat jakt under den mest attraktiva delen av jaktsäsongen. De flesta av Bolagets kunder har anlitat Bolaget under många år och har ofta återkommit till samma jaktområde. Mot bakgrund av den begränsade tillgängligheten på ripjakt och de relativt stora kostnaderna för Bolagets tjänster brukar en stor del av Bolagets kunder boka tjänstepaket redan under året före det år under vilket fullgörande är avsett att ske. Vanligtvis har hälften av alla jaktrelaterade tjänstepaket bokats före den 1 mars under året för tjänsternas utförande. Den återstående delen av tjänstepaketerna bokas vanligen under sommaren.

- 2.2 Den 25 april 2006 beslutade länsstyrelsen i Norrbottens län, genom rennäringsdelegationen, att endast jägare som är folkbokförda i Sverige får delta under jaktsäsongens två första veckor, från jaktpremiären den 25 augusti 2006 till den 11 september 2006. Länsstyrelsens beslut, dnr 613 (6174-06) för 2006, protokollsutdrag enligt bilaga 3, innehåller bland annat följande moment, (i det följande gemensamt benämnda "Besluten"):
- "Senarelagd jakttidspremiär vid småviltjakt på statens mark ovan odlingsgränsen i Norrbottens län för alla icke i Sverige folkbokförda jägare jaktåret 2006/2007 till den 11 september" (nedan "Jakttidskravet").
 - "Införande av krav på inhemsk (i Sverige folkbokförd) åtföljare – jaktansvarig eller jaktvärd – vid all småviltjakt på statens mark ovan odlingsgränsen i Norrbottens län för alla icke i Sverige folkbokförda jägare" (nedan "Jaktansvarigkravet").
- 2.3 Såvitt gäller bakgrunden till Besluten samt länsstyrelsens roll i sammanhanget hänvisas till Kommerskollegiums utredning av den 27 juni 2006, bilaga 4, s 4 och 5.
- 2.4 Besluten innebar, bland annat genom kostnadsökningen i anledning av kravet på åtföljare, i praktiken ett totalförbud mot småviltsjakt för utländska jägare i Norrbottens län. Besluten fick som direkta efterverkningar att Bolagets intäkter under perioden 2006-08-25---2006-09-10 (nedan "Perioden"), sjönk kraftigt i förhållande till tidigare år. Även för tiden efter de första två dryga veckorna, från den 11 september 2006 och framåt, sjönk resultatet kraftigt i förhållande till tidigare år. Den vikande efterfrågan på jaktrelaterade tjänstepaket från utländska medborgare har kommit att kvarstå under hela jaktsäsongen 2006/07. Skälet till att Bolagets resultat avseende Perioden samt för tiden därefter har

sjunkit kraftigt är att majoriteten av Bolagets kunder är norska medborgare, vilka, vid kännedom om Besluten, valde att avboka redan beställda tjänstepaket respektive underlät att beställa nya tjänstepaket från Bolaget.

- 2.5 Bolaget har tillsammans med andra bolag i Norrbotten anmält Besluten och länsstyrelsen i Norrbottens län till bland annat Kommerskollegium, som dels har genomfört en utredning i ärendet, bilaga 4, dels yttrat sig över länsstyrelsens kommentarer i ärendet, se yttrande av den 19 oktober 2006 enligt bilaga 5. Kommerskollegium har i allt väsentligt funnit att Besluten strider mot EG-rätten. I anledning av Kommerskollegiums utredning samt Europeiska kommissionens skrivelse i ärendet har regeringen förelagt länsstyrelsen i Norrbottens län och Statens jordbruksverk att avge remissvar i ärendet, se bilaga 6. Enligt regeringsbeslut av den 21 december 2006 uppdrog regeringen åt Statens jordbruksverk att efter samråd med länsstyrelserna i Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län göra en översyn av jaktreglerna, se bilaga 7. De aktuella föreskrifterna har senare kommit att ändras.
- 2.6 Justitiekanslern har i beslut av den 15 januari 2008 (Dnr 5003-07-40) funnit att Besluten har utgjort en överträdelse av gemenskapsrätten som, under förutsättningar att även övriga villkor för skadeståndsskyldighet är uppfyllda, kan grunda rätt till ersättning.

3 GRUNDER

- 3.1 Bolaget gör i första hand, med åberopande av Francovich-doktrinen, gällande att Bolaget har lidit ekonomisk skada för vilken Staten skall svara eftersom Staten, genom meddelandet av Besluten, har överträtt en EG-rättslig regel som är avsedd att skapa rättigheter för enskilda och då överträdelsen är klar samt då det föreligger ett direkt orsakssamband mellan Statens överträdelse och Bolagets skada.
- 3.2 Bolaget gör i andra hand, med åberopande av 3 kap 2 § skadeståndslagen (1972:207), gällande att Staten, genom meddelandet av Besluten, har åsamkat Bolaget ekonomisk skada genom fel eller försummelse vid myndighetsutövning.

4 UTVECKLING AV TALAN

4.1 Beslutens bristande förenlighet med EG-rätten

- 4.1.1 Enligt artikel 49 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen av den 25 mars 1957 (nedan "EG-fördraget") skall fri rörlighet för tjänster säkerställas inom den europeiska gemenskapen. Bestämmelsen har så kallad direkt

effekt, och innebär att ingen medlemsstat får kränka EU-medborgarnas rättigheter genom utfärdandet av bestämmelser eller regler som inskränker dessas rätt till utövande av fri rörlighet för tjänster. Det skall härvidlag påpekas att EG-fördragets bestämmelser, på grund av artiklarna 36-37 (bilagorna IX-XI) i EES-avtalet, även gäller medborgare inom EES-området, det vill säga även norska medborgare.

- 4.1.2 En medlemsstats fastställande och tillämpning av regler som inskränker EU-medborgarnas friheter, såsom dessa fastställts i EG-fördraget, innebär att de EU-medborgare som, till följd av den kränkande statens bestämmelser, inte kan utöva sina rättigheter är direkt eller indirekt diskriminerade. En avvikelse från huvudregeln om alla EU-medborgares och likställdas lika rätt till fri rörlighet för tjänster är endast tillåten om avvikelsen kan motiveras med hänsyn till ett tvingande allmänintresse, kan bedömas vara nödvändig för att uppnå ett sådant skyddssyfte samt därutöver uppfyller kraven enligt den så kallade proportionalitetsprincipen.
- 4.1.3 På sätt som Justitiekanslern redan tidigare har funnit menar Bolaget att länsstyrelsens i Norrbottens län beslut om införande av Jaktidskravet och Jaktansvarigkravet strider mot EG-fördraget. Orsakerna härtill är att Jaktidskravet uppställer ett bosättningskrav på jägare, varvid de svenska företagens möjligheter att tillhandahålla tjänster enligt artikel 49 i EG-fördraget inskränks, och att Jaktansvarigkravet inskränker jägarens rätt att fritt välja guide. Besluten är således indirekt diskriminerade och kränker artikel 49 i EG-fördraget.
- 4.1.4 Bolaget menar att varken Jaktidskravet eller Jaktansvarigkravet kan motiveras ur ett tvingande allmänintresse. Under alla förhållanden kan de negativa konsekvenser som Besluten medför inte anses stå i proportion till de endast eventuella fördelar som kan uppkomma.
- 4.1.5 Bolaget avser inte att för närvarande närmare utveckla argumentationen för varför Besluten står i strid med EG-fördraget utan nöjer sig med att göra gällande att Besluten, eftersom de inte är förenliga med gällande rätt, utgör fel vid myndighetsutövning. Bolaget avvaktar härvidlag Statens inställning till detta påstående och förbehåller sig rätten att utveckla sin argumentation för det fall påståendet bestrids.

4.2 Rätt till skadestånd på grund av överträdelse av EG-rätten

- 4.2.1 På sätt som redovisats ovan menar Bolaget att meddelandet av Besluten har utgjort en överträdelse av EG-fördraget och EG-rätten. Enligt praxis från EG-domstolen, framför allt mål nr C9/90 (Francovich m fl), har en skadelidande rätt till skadeståndsansättning från staten om denna har överträtt en EG-rättslig

regel som är avsedd att skapa rättigheter för enskilda, om överträdelsen är tillräckligt klar och om det föreligger ett direkt orsakssamband mellan överträdelsen och skadan (den så kallade Francovich-doktrinen). Bolaget avser i det följande att i korthet beröra rekvisiten i Francovich-doktrinen, mot bakgrund av förhållandena i aktuellt ärende.

- 4.2.2 Överträdelsen, det vill säga länsstyrelsens beslut att anta Jakttidskravet och Jaktansvarigkravet, är hänförlig till rättighetsregeln i artikel 49 i EG-fördraget. Regeln, som ger uttryck för principen om fri rörlighet för tjänster har, som angivits ovan, direkt effekt och är avsedd att ge rättigheter till enskilda rättssubjekt, det vill säga såväl fysiska som juridiska personer.
- 4.2.3 Enligt Francovich-doktrinen måste överträdelsen av den EG-rättsliga regeln vara tillräckligt allvarlig. Bolaget menar att de bestämmelser angående Jakttidskravet och Jaktansvarigkravet som har meddelats genom Besluten står i tydlig kontrast mot gällande EG-rättslig diskrimineringslagstiftning. Överträdelsen måste anses vara allvarlig eftersom den påverkar enskildas möjlighet att dels bedriva näring (Jakttidskravet), dels bedriva jakten som sådan (Jaktansvarigkravet). Bolaget menar därför att även den andra förutsättningen för skadestånd är uppfylld.
- 4.2.4 Slutligen måste ett direkt orsakssamband föreligga mellan överträdelsen och Bolagets skada. På sätt som anförs nedan under punkten 4.3.3 menar Bolaget att den skada som Bolaget har lidit ligger i farans riktning och att adekvat kausalitet föreligger. Eftersom även denna förutsättning är uppfylld gör Bolaget gällande att samtliga rekvisit enligt Francovich-doktrinen är uppfyllda, varför Bolaget är berättigat till skadestånd från staten på grund av dess överträdelse.

4.3 Rätt till skadestånd på grund av länsstyrelsens fel vid myndighetsutövning

- 4.3.1 Länsstyrelsen i Norrbottens län har meddelat Besluten som ett led i sin myndighetsutövning. Att normgivning generellt sett utgör myndighetsutövning är vedertaget sedan längre tid (se Bertil Bengtsson, *Skadestånd vid myndighetsutövning I*, 1975, s 142). Fel vid utövning av normgivningsmakt kan således utgöra grund för skadestånd. Justitiekanslern har tidigare gjort bedömningen att felaktiga normgivningsbeslut, även om de, som i förevarande ärende, är så kallade bedömningsfel, är skadeståndsgrundande enligt 3 kap 2 § skadeståndslagen, se Justitiekanslerns beslut av den 5 november 2003 (Dnr 2944-01-40). Bolaget menar att meddelandet av Besluten, även i aktuellt fall, utgör fel, eller i vart fall försummelse, vid myndighetsutövning.

4.3.2 Enligt 3 kap 7 § skadeståndslagen får talan om skadestånd enligt 3 kap 2 § samma lag på grund av länsstyrelsens beslut inte föras om beslutet, efter överklagande, har prövats av regeringen, Högsta domstolen eller Regeringsrätten. På sätt som Kommerskollegium har redogjort för i sin utredning, bilaga 4, s 8 f, har det inte varit möjligt för annan än en sameby att överklaga beslutet, se 99 § 2 stycket rennäringslagen (1971:437). Bolaget menar därför att 3 kap 7 § skadeståndslagen inte utgör hinder mot skadestånd och därmed inte heller hinder mot Justitiekanslerns prövning av förevarande ärende.

4.3.3 Enligt allmänna skadeståndsrättsliga principer måste så kallad adekvat kausalitet föreligga mellan en skadegörande handling och skadan för att en skada skall vara ersättningsgill. I aktuellt ärende måste därför adekvat kausalitet föreligga mellan meddelandet av Besluten och Bolagets ekonomiska skada, det vill säga de uteblivna intäkterna på grund av avbeställda och ej beställda tjänstepaket. Bolaget gör gällande att dess intäktsbortfall är en direkt och relevant följd av Besluten, och menar att det måste anses ligga i farans riktning att försäljningen av tjänstepaket till utländska jägare skulle minska till följd av Besluten. Det föreligger således adekvat kausalitet mellan länsstyrelsens meddelande av Besluten och Bolagets skada.

4.4 Beräkning av skadans omfattning

4.4.1 På grund av Besluten har befintliga kunder, vilka redan hade bokat tjänstepaket hos Bolaget, valt att avboka sina beställningar. Härutöver har Bolagets sannolikt tillkommande kunder underlåtit att beställa Bolagets tjänstepaket. Bolaget har på grund av de aktuella avbokningarna och de uteblivna beställningarna åsamkats ett intäktsbortfall uppgående till den sammanlagda summan av de avbokade tjänstepaketerna och de beställningar som skulle ha uppkommit om Besluten inte hade meddelats. Summan avseende de avbokade tjänstepaketerna uppgår till 495 150 kronor, exklusive mervärdesskatt. Beräkningen av summan av dessa paket framgår av bilaga 8. Erlagda förskott har i samtliga fall återbetalats. Bolaget har saknat grund för annan hantering av dessa.

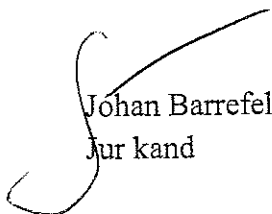
4.4.2 Beräkningen av de intäkter som har uteblivit kan av naturliga skäl inte göras exakt, utan måste bli föremål för viss uppskattning. Beräkningen framgår av bilaga 9. En följd av sättet att utföra beräkningen av Bolagets skada är att summan av intäktsbortfallet avseende de avbokade tjänstepaketerna, 495 150 kronor, omfattas av den i bilaga 9 beräknade skadan. Summan av intäktsbortfallet avseende de avbokade tjänstepaketerna bekräftar emellertid till del Bolagets skada och riktigheten i beräkningen enligt bilaga 9.

- 4.4.3 Den skada som Bolaget har lidit under jaktåret 2006/2007 till följd av meddelandet av Besluten uppgår enligt bilaga 9 till 655 860 kronor. Beräkningen har utförts av den revisionsbyrå som Bolaget anlitar.

5 SAMMANFATTNING

- 5.1 Bolaget gör gällande att staten, genom länsstyrelsens i Norrbottens län beslut att meddela bestämmelser om Jaktidskravet och Jaktansvarigkravet, har överträtt EG-rättens bestämmelser om rätten till fri rörlighet för tjänster.
- 5.2 På grund av bestämmelserna om Jaktidskravet och Jaktansvarigkravet har Bolagets kunder, framför allt norska jägare, dels beslutat att avboka de tjänstepaket som redan hade beställts, dels valt att inte beställa nya tjänstepaket. Den skada som Bolaget har åsamkats till följd av det inträffade uppgår till 655 860 kronor.
- 5.3 Mot bakgrund av vad som anförts ovan och med stöd av dels Justitiekanslerns praxis (Dnr 5003-07-40, 1061-00-44 samt 4407-04-40), dels EG-domstolens praxis (C-9/90 Francovich m fl och C 190-94 Dillenkofer m fl), gör Bolaget gällande att staten är skadeståndsskyldig gentemot Bolaget.
- 5.4 Bolaget emotser Statens inställning till anspråken och hemställer att Staten, om anspråken bestrids, anger grunderna för bestridandet. Bolaget utgår från att omständigheterna i ärendet inte kommer att ifrågasättas av Staten, varför Bolaget för närvarande inte åberopar någon bevisning. Bolaget förbehåller sig dock rätten att komplettera med bevisuppgift för det fall det skulle framkomma att parterna inte är ense om omständigheterna i ärendet.

Som ovan



Johan Barrefelt
Jur kand

Bilagor:

- 1 Fullmakt
- 2 Registreringsbevis
- 3 Länsstyrelsen i Norrbottens läns beslut i dnr 613 (6174-06)
- 4 Kommerskollegiums utredning av den 27 juni 2006
- 5 Kommerskollegiums yttrande av den 19 oktober 2006
- 6 Regeringskansliets föreläggande å länsstyrelsen i Norrbottens län och Statens Jordbruksverk av den 23 november 2006 i ärende Jo2006/2990 angående Europeiska kommissionens skrivelse av den 13 november 2006
- 7 Regeringens beslut av den 21 december 2006
- 8 Redovisning av avbeställda tjänstepaket
- 9 Beräkning av skadans storlek
- 10 Årsredovisning för räkenskapsåret 2006
- 11 Årsredovisning för räkenskapsåret 2005
- 12 Årsredovisning för räkenskapsåret 2004

JUSTITIEKANSLERN
Ink. 2008-02-27
Dnr



BILAGA 1

FULLMAKT

för envar av advokaterna Per Johan Arvidsson, Johan Falkman, Christer Hovstadius, Erik Hovstadius, Jan Jönzén, Yngve Kihlström, Ulf Rahmqvist, Ove Sjöblom, Jonas Thyberg samt jur kand Johan Barrefelt, Andreas Dalhäll, Lotta Wikman Öman eller den någon av dem i sitt ställe förordar, att hos samtliga domstolar och övriga myndigheter – i Sverige och utlandet – anhängiggöra, utöva och bevaka min/vår talan mot

Svenska staten eller staten genom Länsstyrelsen i Norrbottens län

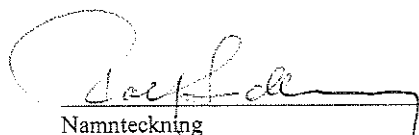
eller den saken eljest anses röra

skadestånd

att även i allt övrigt företräda mig/oss i saken, att på mina/våra vägnar sluta skiljeavtal, utse skiljemän och utföra tala in skiljeförfarande, att ingå förlikning samt uppbära, mottaga och kvittera alla mig/oss i saken tillkommande medel och handlingar. Fullmakten medför dock ej behörighet att motta delgivning av stämning.

Arjeplog 2006-11-27
Ort och datum

Ort och datum


Namnteckning

Namnteckning

Heli i Arjeplog AB
Rolf Sundberg

Namnförtydligande

Namnförtydligande

AHLFORD ADVOKATBYRÅ

UPPSALA VÄSTERÅS KARLSTAD GÄVLE

Postadress: Box 1111
751 41 Uppsala
Besöksadress: Fyristorg 6
Uppsala

UPPSALA
Telefon: 018-18 90 00
Telefax: 018-18 90 01
E-postadress: lawyers@ahlford.se
Hemsida: www.ahlford.se

Ahlford Advokatbyrå AB
Orgnr: 556592-4668
Plusgiro: 57 95 71-1
Bankgiro: 5560-6016

ANK 2008-03-18

LÄNSSTYRELSEN I
NORRBOTTENS LÄN

Organisationsnummer 556123-5184	
Objektets registreringsdatum 1969-02-12	Nuvarande firmas registreringsdatum 1989-01-12
Dokumentet skapat 2008-02-20 10:46	Sida 1(2)

Organisationsnummer: 556123-5184

Firma: Heli i Arjeplog Aktiebolag

Adress:

Hamnplan
930 90 ARJEPLOG
Norrbottens län, Arjeplog kommun

Säte:

Registreringslän:

Anmärkning:

JUSTITIEKANSLERN

Ink. 2008-02-27

Dnr

Detta är ett privat aktiebolag.

BILDAT DATUM

1969-01-26

SAMMANSTÄLLNING AV AKTIEKAPITAL

Aktiekapital.....: 100.000 SEK

Lägst: 100.000 SEK

Högst: 400.000 SEK

Antal aktier.....: 1.000

STYRELSELEDAMOT, VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR

421112-8956 Sundberg, Rolf Erland Birger, Reläгатan 19, 930 90 ARJEPLOG

STYRELSESUPPLEANTER590421-8905 Quist Sundberg, Margareta Christina, Reläгатan 19,
930 90 ARJEPLOG**REVISOR(ER)**

570928-7915 Brodén, Bo Ulf, Tingsvägen 27, 954 32 GAMMELSTAD

FIRMA TECKNING

Firman tecknas av styrelsen.

FÖRESKRIFT OM ANTAL STYRELSELEDAMÖTER/STYRELSESUPPLEANTERStyrelsen skall bestå av lägst 1 och högst 5 ledamöter
med högst 3 suppleanter.**BOLAGSORDNING**

Datum för senaste ändringen: 1999-03-03

FÖRBEHÅLL/AVVIKELSER/VILLKOR I BOLAGSORDNINGEN

Avvikelse avseende rösträtt

Organisationsnummer 556123-5184	
Objektets registreringsdatum 1969-02-12	Nuvarande firmas registreringsdatum 1989-01-12
Dokumentet skapat 2008-02-20 10:46	Sida 2(2)

Hembudsförbehåll

VERKSAMHET

Bolaget skall bedriva flygtaxirörelse samt uthyrning av luftfartyg och flymekanikerservice samt därmed förenlig verksamhet.

RÄKENSKAPSÅR

0101 - 1231

KALLELSE

Kallelse sker genom brev med posten.

FIRMAHISTORIK

1969-02-12 Turistflyg i Arjeplog Aktiebolag

1969-01-26 Turistflyg i Arjeplog Aktiebolag

*****Ovanstående utgör utdrag ur näringslivsregistret*****
Bolagsverket

Dokumentet är ett elektroniskt registreringsbevis utfärdat av Bolagsverket.

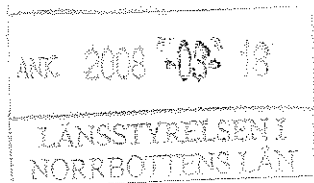
Aktuell information kan alltid hämtas från Näringslivsregistret, <http://www.bolagsverket.se/snr>

Bolagsverket
851 81 Sundsvall
060-18 40 00 (växel)
bolagsverket@bolagsverket.se
www.bolagsverket.se

Sammanträde med rennäringsdelegationen

Lokal		Tid
Sessionssalen, länsstyrelsen i Luleå		Tisdagen den 25 april med början kl.13.00
Rennäringsdelegationens ledamöter:		Föredragande:
Håkan Spett, ordf Bengt Ek Carl-Gustav Lundgren Birgitta Norling Olof Jonas Nutti Hans Swedell		Erik Gustavsson Torsten Nilsson Gunilla Nyberg Tuomo Raunistola Maria Öhlund Jan-Olov Westerberg Inger Westerberg, sekr.
JUSTITIEKANSLERN Ink. 2008-02-27 Dnr		
Dnr	Ärende, föredragande	Beslut
613	<u>Jaktupplåtelseärenden</u> Föredragande: Torsten Nilsson	
6174-06	§ 31 Förändring av regler för småviltjakten ovan odlingsgränsen jaktåret 2006/2007 gentemot tidigare år.	<u>Bifall</u> . Enligt förslaget. Bilaga 1.
		Utdraget överensstämmer med originalet: Inger Westerberg

JUSTITIEKANSLERN
Ink. 2008-02-27
Dnr



Beslut om ändringar i Länsstyrelsens villkor för småviltjakten på Statens mark ovan odlingsgränsen i BD län inför jaktåret 2006/2007

- Senarelagd jakttidspremiär vid småviltjakt på statens mark ovan odlingsgränsen i Norrbottens län för alla icke i Sverige folkbokförda jägare jaktåret 2006/2007 till den 11 september.
- Införande av krav på inhemsk (i Sverige folkbokförd) åtföljare - jaktansvarig eller jaktvärd – vid all småviltjakt på statens mark ovan odlingsgränsen i Norrbottens län för alla icke i Sverige folkbokförda jägare. (Gäller redan utomnordiska jägare)
- Införande av en övre spärr på 5 dygnskort som får lösas per jägare inom kvoterade jaktområden *under kvoteringsperioden*.
- Upprättande av **jaktcamp** kräver särskild upplåtelse från länsstyrelsen. Jaktcamp är här ett eller flera större (8-mans och större) tält eller tre och flera normalstora tält i samling. Övrig tältning i samband med jakt mer än fyra nätter på samma plats är inte tillåten. Jägare boende i otillåten tältning kan förlora jakträtten.
- Förseelse mot "Allmänna villkor" medför konfiskering av *(alla)* fällda fåglar och avstängning från möjligheten att lösa nytt jaktkort i upp till 5 år.
- Höjning av avgiften för dygnskort från 150 kr till 200 kr.



ANK 2008 -03-18

LÄNSSTYRELSEN I
NORRBOTTENS LÄN

G Grén, UD-EIM

E Gustavsson, Naturresurs-och ren-
näringseenheten, Länsstyrelsen i Norr-
bottens län

B Örnstedt, Jo

Statens Jordbruksverk

DO

Länsstyrelsen i Norrbottens län

971 86 LULEÅ

JUSTITIEKANSLERN

Ink. 2008 -02- 27

Dnr

Rätten att tillhandahålla och åtnjuta jakt- tjänster i Sverige (norr om odlingsgränsen)

- Kommerskollegium anser att rennäringsförordningens 3 § och Jordbruksverkets föreskrift SJVFS 2002:53, 3 § kan stå i strid med EG-rätten.
- Kollegiet anser att beslutet av Länsstyrelsen i Norrbottens län om "Förändring av regler för småviltjakten ovan odlingsgränsen jaktåret 2006/2007" kan stå i strid med EG-rätten.
- EG-rättens princip om effektiv rättsprövning kräver att svensk rätt ger det klagande företaget en rätt att få prövat om företagets rättigheter enligt EG-fördraget otillbörligen har inskränkts till följd av Länsstyrelsens beslut.
- Kollegiet efterfrågar Länsstyrelsens synpunkter på de EG-rättsliga frågor som myndighetens beslut aktualiserar.
- Om Länsstyrelsens beslut strider mot EG-rätten måste Länsstyrelsen åsidosätta de bakomliggande svenska reglerna och fatta ett nytt beslut som tar hänsyn till EG-rätten.
- Kollegiet står, vid behov, till Länsstyrelsens förfogande med råd kring hur ett sådant beslut bör utformas.

1 Kommerskollegiums roll

Kommerskollegium är en central förvaltningsmyndighet för utrikeshandel och handelspolitik och kontaktpunkt för handelshinder och andra problem med den fria rörligheten på den inre marknaden (SOLVIT-center)¹. Vi har regeringens uppdrag att verka för en effektiv inre mark-

¹ Kommerskollegium är Sveriges officiella s.k. SOLVIT-center. SOLVIT är ett elektroniskt nätverk inom EU/EES (i Europeiska kommissionens regi) som har till uppgift att informellt försöka lösa konkreta problem som uppstår på EU:s inre marknad. I varje
Box 6803, 113 86 STOCKHOLM
BESÖKSADRESS: DROTTNINGGATAN 89
TELEFON: 08-690 48 00, FAX 08-30 67 59
E-POST: REGISTRATOR@KOMMERS.SE
WWW.KOMMERS.SE

nad. Det är därmed vår uppgift att värna de s.k. fyra friheterna på den inre marknaden.

2 Handelshindret

Före 1993 gavs endast tillfälliga tillstånd av Länsstyrelsen för småviltjakt på statens mark ovanför odlingsgränsen. År 1993 beslutade regeringen att denna jakt skulle kunna upplåtas åt alla. Efter 1993 års regeringsbeslut har jakten i Norrbottensfjällen, enligt uppgift, blivit mycket populär bland utländska jägare och en betydelsefull turistinkomst för företagen i regionen.

Ett svenskt företag med säte i Norrbotten tillhandahåller jakttjänster till jägare från andra medlemsländer inom EU, liksom till norska jägare. Företaget säljer, för Länsstyrelsen räkning, jaktkort och erbjuder flera olika tjänstepaket som hittills givit icke-svenska jägare möjlighet att jaga under den mest attraktiva delen av jaktsäsongen. Flera andra företag i regionen erbjuder liknande tjänster. Det klagande företaget bedömer att jakten ger ca 50 miljoner SEK årligen i intäkter till Norrbotten.

Den 25 april 2006 beslutade Norrbottens Länsstyrelse, genom Rennäringsdelegationen, att endast i Sverige folkbokförda jägare får delta under jaktens 2 första veckor (från jaktpremiären den 25 augusti t.o.m. 11 september). Dessa veckor är de mest attraktiva från jaktsynpunkt. Beslutet har företaget lett till att alla utländska jaktgäster som tidigare hade anmält intresse för denna säsong har avbeställt.

Rennäringsdelegationen beslutade också att jägare som är folkbokförda i andra nordiska länder än Sverige och som jagar efter den 11 september 2006 ska göra detta under överinseende *av en jaktansvarig som antingen självständigt driver eller är anställd i ett företag som har sitt säte i den kommun där verksamheten bedrivs* (gäller redan för jägare som är folkbokförda i länder utanför norden). Jaktansvariga som inte uppfyller detta krav kan därmed inte godkännas.²

Det klagande företaget har enligt 99§ i rennäringslagen, trots att det påverkas av beslutet, inte rätt att överklaga Rennäringsdelegationens beslut.

medlemsland finns ett SOLVIT-center som tar emot anmälningar om hinder mot den fria rörligheten.

² Norrbottens länsstyrelses "Policy för upplåtelse av mark, fiske och jakt på statens mark ovan odlingsgränsen", sid. 6.

3 Svenska regler om småviltjakt norr om odlingsgränsen

I Sverige regleras jakt genom jaktlagen (1987:259). Såvitt gäller jakt inom områden utanför odlingsgränsen gäller dock de särskilda regler för upplåtelse av jakträtt som följer av rennäringslagen (1971:437), särskilt i dess § 32 och av rennäringsförordningen (1993:384). Härutöver har statens Jordbruksverk utfärdat föreskrifter om upplåtelse av rätt till småviltjakt.³

Av 3 §, rennäringsförordningen framgår att:

*”Rätt till sådan småviltsjakt och sådant handredskapsfiske på statens mark ovanför odlingsgränsen och på renbetesfjällen som inte bedrivs yrkesmässigt skall upplåtas till den som är fast bosatt i Sverige ...”.*⁴

Av 8 §, rennäringsförordningen framgår att:

”Jordbruksverket meddelar närmare föreskrifter om upplåtelser på statens mark ovanför odlingsgränsen och på renbetesfjällen.”

Av Jordbruksverkets föreskrifter framgår att:

*”3 § Den som är folkbokförd i Sverige skall, mot erläggande av avgift per dygn, medges upplåtelse av rätt till jakt efter småvilt (dygnstillstånd). Den som inte är folkbokförd i Sverige får, mot erläggande av avgift, medges sådant tillstånd som anges i första stycket.”*⁵

Beslut som avser upplåtelse av rätt till jakt eller fiske enligt 32 § i rennäringslagen får, enligt 99§, 2 stycket samma lag, överklagas hos regeringen. Endast *sameby* har talerätt.

Kommerskollegium gör bedömningen att rennäringsförordningen tycks utesluta upplåtelse av jakträtt till den *som inte är fast bosatt i Sverige*.

I Jordbruksverkets föreskrifter anges att jakträtt kan upplåtas till den *som inte är folkbokförd i Sverige*. Läst *isolerad* är det möjligt att Jordbruksverkets föreskrift inte har lika handelshindrande konsekvenser vad gäller bosättningskravet som rennäringsförordningen, eftersom föreskriften inte verkar uppställa ett krav på bosättning över huvudtaget. Däremot görs en skillnad mellan den som är folkbokförd i Sverige och inte i så motto att den förstnämnda kategorin *skall* medges upplåtelse av jakträtt. Den sistnämnda kategorin *får* medges upplåtelse av jakträtt.

³ Föreskrifter om ändring i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1993:95) om upplåtelser av rätt till småviltsjakt och fiske på statens mark ovanför odlingsgränsen och på renbetesfjällen, 3 § (omtryckt genom SJVFS 2002:53).

⁴ Kommerskollegiums understrykning.

⁵ Kommerskollegiums understrykning.

Om det däremot är på det viset att Jordbruksverkets föreskrifter ska läsas mot bakgrund av rennäringsförordningen, kan det i praktiken bli så att fast bosättning indirekt ställs som minimikrav för upplåtelse av jakträtt.

Länsstyrelsens beslut tycks möjliggöra upplåtelse av jakträtt till den som vare sig är fast bosatt eller folkbokförd i Sverige. Den inskränkning som Länsstyrelsen gör genom sitt beslut är att jägare som inte är *folkbokförda* i Sverige inte kan upplåtas jakträtt *under de två första veckorna* av jakt-säsongen.

4 EG-rätten och Länsstyrelsens krav

4.1 Inledande anmärkningar

I den fortsatta framställningen berörs bl.a. norska jägares rättigheter till jakt i Sverige. De tankar som framförs i det sammanhanget ska förstås mot bakgrund av att norska medborgare, till följd av det s.k. EES-avtalet, omfattas av de rättigheter som följer av EG-fördragets regler om fri rörlighet för tjänster.⁶

Vi vill även påpeka att det faktum att rennäringsförordningen talar om jakt som *inte bedrivs yrkesmässigt*, inte hindrar att artikel 49 är tillämplig. I detta fall hindras såväl tjänstemottagare som tjänsteutövare från att åtnjuta respektive tillhandahålla en tjänst enligt definitionen i artikel 50 i EG-fördraget.⁷

4.2 Länsstyrelsens roll i samband med beslutet om regler för småvilt-jakt

Länsstyrelsen framhåller att den agerar i egenskap av statens markförvaltare. Beslutet ingår därför inte som en del av Länsstyrelsens myndighetsutövande verksamhet.⁸

Kommerskollegium gör dock bedömningen att Länsstyrelsen, även om den i detta sammanhang agerar som markförvaltare för statens räkning, omfattas av EG-rättens regler om fri rörlighet för tjänster och förbud mot godtycklig diskriminering.

4.3 Jakträtt enligt rennäringsförordningen och Jordbruksverket föreskrifter

Rennäringsförordningen 3 § innehåller ett *krav på fast bosättning* som förutsättning för upplåtelse av jakträtt.

⁶ EES-avtalet, artiklarna 36-37, bilagorna IX-XI.

⁷ En prestation som normalt utförs mot ersättning och som inte faller under bestämmelserna om varor, kapital och personer.

⁸ Telefonsamtal med Enhetschefen Erik Gustavsson den 7 juli 2006.

Jordbruksverkets föreskrifter möjliggör upplåtelse av jakträtt (dygnstillstånd) *till den som inte är folkbokförd i Sverige*.⁹ Det är dessutom möjligt att kravet på fast bosättning enligt rennäringsförordningen kvarstår.

Kollegiet gör bedömningen att rennäringsförordningens krav på *fast bosättning* kan stå i strid med EG-fördraget.

Vi gör samma bedömning när gäller åtskillnaden i Jordbruksverkets föreskrift mellan vem som *skall* respektive *får* beviljas jakträtt. I detta kan sägas ligga en negativ särbehandling av jägare som är folkbokförda utanför Sverige.

Såväl rennäringsförordningen som Jordbruksverkets föreskrifter uppställer indirekt diskriminerande hinder för den fria rörligheten för tjänster som kan stå i strid med artikel 49 i EG-fördraget. För att inte strida mot artikel 49 måste kravet på fast bosättning kunna motiveras med hänsyn till ett tvingande allmänintresse, bedömas vara nödvändigt för att uppnå detta skyddssyfte och därutöver uppfylla kraven enligt proportionalitetsprincipen.

4.4 Begränsad rätt till jakt för i Sverige inte folkbokförda jägare

Även Länsstyrelsens beslut hindrar den fria rörligheten för tjänster.

Genom Länsstyrelsen beslut begränsas möjligheterna att tillhandahålla jakttjänster åt i Sverige inte folkbokförda jägare, en frihet som utövas enligt artikel 49 i EG-fördraget.¹⁰ Beslutet begränsar även möjligheterna för tjänstemottagare från andra länder inom EU/EES att åtnjuta tjänster.¹¹

I ett pressmeddelande redogör Länsstyrelsen för skälen för beslutet.¹² Här anför bland annat följande:

"Länsstyrelsen har sammanställt resultatet av årets jakt. Denna sammanställning visar att andelen jägare som ej kommer från Sverige har ökat de senaste åren och att jakttrycket i vissa områden, främst i de södra länsdelarna, varit mycket stort.

⁹ (SJVFS 1993:95) om upplåtelser av rätt till småviltsjakt och fiske på statens mark ovanför odlingsgränsen och på renbetesfjällen, 3 § (omtryckt genom SJVFS 2002:53).

¹⁰ Se EG-domstolens avgörande i Corsten, mål C-58/98, punkt 33. Se även EG-domstolens avgöranden i Luisi & Carbone-målen C-286/82 och 26/83, punkt 10 där det framgår att EG-fördragets regler om fri rörlighet för tjänster är tillämpliga även då tjänstemottagaren förflyttar sig till det medlemsland där tjänsten tillhandahålls.

¹¹ Se EG-domstolens avgörande i målet Calfa C-348/96 punkt 16 där det framgår att rätten att tillhandahålla tjänster enligt EG-fördraget även innefattar en rätt för en tjänstemottagare att bege sig till ett annat medlemsland för att där åtnjuta tjänsten. Detta åtnjutande ska enligt huvudregeln kunna ske utan restriktioner. I detta mål fastställdes även att turister är tjänstemottagare i EG-fördragets mening. Se även EG-domstolens avgörande i målet Vander Elst C-43/93 punkt 13.

¹² Rubriken på pressmeddelandet lyder: "Nya villkor för småviltjakt i Norrbotten" och är daterat den 25 april 2006.

- *Vår sammanställning visar att andelen jägare som inte är bosatta i Sverige har ökat och är mycket stor i vissa områden. Samtidigt har jakttrycket ökat. Eftersom småviltjakten i första hand ska upplåtas åt i Sverige bosatta jägare är det nödvändigt med förändringar, menar länsrådet Håkan Spett som var ordförande för rennäringsdelegationens sammanträde.*

Länsstyrelsen har under vintern fått många synpunkter på småviltjakten. Majoriteten av dem som gett uttryck för sin uppfattning har lyft fram att andelen icke-svenska jägare är för hög, samt att de olika jaktkulturer som råder i främst Norge och Sverige är ett problem.”

Beslutet uppställer inte ett nationalitetskrav på jägare, utan ett bosättningskrav. Därmed är beslutet indirekt diskriminerande. Beslutet inskränker, enligt Kommerskollegiums bedömning, det svenska företags möjligheter att tillhandahålla tjänster enligt artikel 49 i EG-fördraget.

Utöver att begränsa rätten att tillhandahålla tjänsterna, är beslutet indirekt diskriminerande mot jägare från andra medlemsstater.

Ett beslut som begränsar den fria rörligheten för tjänster måste motiveras EG-rättsligt. Vid motivering av ett indirekt diskriminerande beslut, har den ansvariga myndigheten dels tillgång till de tvingande hänsyn som framgår av artikel 46 i EG-fördraget, dels till tvingande allmänintressen enligt EG-domstolens praxis. Dessutom måste beslutet uppfylla kraven på proportionalitet och nödvändighet.¹³

Det är oklart om syftet med beslutet är att minska jakttrycket generellt (som delvis ökat genom allt fler utländska jägare), eller om jakttrycket i sig inte är problemet utan att det handlar om att begränsa antalet utländska jägare.

Om syftet med beslutet är att begränsa jakttrycket kan detta göras genom åtgärder som är mindre ingripande mot den fria rörligheten för tjänster. En sådan metod vore att begränsa antalet jakttillstånd som utfärdas under jaktsäsongen (och likabehandla alla jägare oberoende av var de är folkbokförda).

En åtgärd som *uteslutande* syftar till att begränsa antalet *utländska jägare*, men där man av optiska skäl infört ett bosättningskrav i stället för ett medborgarskapskrav kan strida mot artikel 49 i EG-fördraget och uppfyller, enligt kollegiets uppfattning, inte nödvändighets- eller proportionalitetskravet inom EG-rätten.¹⁴

¹³ Se EG-domstolens avgöranden i Mediawet, C-288/89 punkt 10. Kommissionen mot Frankrike, C-154/89 punkt 12. Kommissionen mot Italien, C-180/89 punkt 15.

¹⁴ Se beträffande förhållandet mellan det allmänna diskrimineringsförbudet i artikel 12 i EG-fördraget och motsvarande förbud i artikel 49, EG-domstolens avgöranden i Skana-vi C-193/94 punkt 20.

4.5 Krav på jaktansvariga

När det gäller kravet på att en jaktansvarig antingen ska bedriva företag eller vara anställd i ett företag med säte i den kommun där verksamheten bedrivs, inskränker det en tjänstemottagares rätt att själv välja en guide som är kvalificerad för uppgiften, men som inte uppfyller Länsstyrelsens etableringskrav. Även denna del av Länsstyrelsen beslut begränsar således den fria rörligheten för tjänster enligt artikel 49 i EG-fördraget.

Artikel 49 syftar till att avskaffa varje diskriminering mot personer som tillhandahåller tjänster och som grundar sig på dennes nationalitet, eller på det faktum att tjänsteutövaren är bosatt i en annan medlemsstat än där tjänsterna tillhandahålls.¹⁵

Beslutet måste kunna motiveras antingen med hänsyn till de tvingande allmänintressen som följer av artikel 46 eller av de tvingande hänsyn som utvecklats genom EG-domstolens praxis. Kraven på proportionalitet och nödvändighet måste på samma sätt som ovan också vara uppfyllda.

Kravet på jaktansvarig motiveras enligt Länsstyrelsen pressmeddelande med att *"skapa bättre förutsättningar för en hållbar jakt på en jaktetisk grund som stämmer med våra traditioner."*

Motiveringen antyder att djurskyddsskäl och allmän ordning, säkerhet och hälsa är skäl som rent EG-rättsligt skulle kunna åberopas i detta fall.

Det som avgör om det nu aktuella kravet kan motiveras EG-rättsligt är om just kravet på etablering i den kommun där verksamheten bedrivs i sig är nödvändigt för att tillgodose detta skyddsintresse. EG-domstolen har tidigare uttalat att ett krav på var tjänsteutövaren ska ha sitt säte ofta kan leda till att regeln i EG-fördraget om frihet att tillhandahålla tjänster *berövas all praktisk betydelse*.¹⁶ Enligt EG-domstolens praxis kan kravet på att en tjänsteutövare ska vara etablerad i värdlandet endast motiveras om upprätthållandet av kravet är *strikt nödvändigt* för att tillgodose skyddssyftet.¹⁷

Kollegiet gör bedömningen att kravet på att en jaktansvarig antingen ska bedriva företag eller vara anställd i ett företag med säte i den kommun där verksamheten bedrivs inte är nödvändigt för att tillgodose skyddssyftet. Avgörande bör i stället vara om den jaktansvarige har en sådan kompetens, lokalkännedom, erfarenhet m.m. som krävs. En jaktansvarig vars bolag har sitt säte i Norge, men där den jaktansvarige har rätt kvalifikationer skulle sannolikt vara lika lämplig.

Det är därmed ytterst tveksamt om Länsstyrelsen krav står i överensstämmelse med den proportionalitetsprincip som gäller inom EG-rätten.

¹⁵ Se även EG-domstolens avgörande i Van Binsbergen-målet C-33/74, se även EC-law, Stephen Weatherill & Paul Beaumont, 2 upplagan (1995), sid. 576.

¹⁶ Se målet Van Binsbergen, C-33/74, punkt 11.

¹⁷ Se målet Bachmann C-204/90, punkt 32. Kommissionen mot Frankrike, C-154/89 punkt 17. Kommissionen mot Italien, C-180/89 punkterna 23-24.

4.6 Beslutets överklagbarhet

Det beslut som fattats av Länsstyrelsen genom Rennäringsdelegationen påverkar de rättigheter som regionens företagare inom jaktnäringen har enligt EG-fördragets regler om fri rörlighet. De artiklar som berörs i EG-fördraget har direkt effekt i medlemsstaterna.

Beslutet kan, enligt 99§, 2 stycket i rennäringslagen, endast överklagas av samebyar, och inte av övriga näringsidkare som berörs av beslutet.

Enligt fast EG-domstolspraxis åligger det medlemsstaterna att enligt artikel 10 i EG-fördraget säkerställa det rättsliga skyddet för enskilda som följer av gemenskapsrättens direkta effekt. I detta ligger en rätt till rättslig prövning.¹⁸

Medlemsstaterna omfattas enligt EG-rätten av den s.k. effektivitetsprincipen (i detta fall principen om effektiv domstolskontroll). Principen ger rättssubjekt, vars friheter enligt EG-fördraget har inskränkts, en rätt till domstolsprövning.

Ett sådant förfarande för rättslig prövning får varken vara mindre förmånliga än de som avser liknande talan enligt nationell rätt, eller göra utövandet av de rättigheter som följer av gemenskapsrätten praktiskt taget omöjligt eller alltför svårt.¹⁹

Härutöver följer en rätt till rättslig prövning av Europakonventionen, som gäller som svensk lag.²⁰

Överklagandemöjligheterna enligt *rennäringslagen* är reserverade för samebyar. Genom denna begränsade talerätt berövas det klagande företaget möjligheten att få rätten till utövandet av de rättigheter som följer av EG-fördraget rättsligt prövade. Frågan är om svensk rätt i övrigt medger en rätt för det klagande företaget att få förvaltningsbeslutet prövat i svensk domstol, t.ex. genom prövning enligt Rättsprövningslagen (1988:205).²¹ Rättsprövning enligt rättsprövningslagen är ett *sekundärt rättsmedel* som ska användas när andra överprövningsmöjligheter enligt svensk rätt, t.ex. överklagandemöjlighet enligt förvaltningslagen 22a § eller enligt speciallagstiftning, inte är möjliga.²²

¹⁸ Se målet Johnston vs. Chief constabulary of the RUC, C-1984/222.

¹⁹ Se målet Peter Broek, C-312/93 m.fl. rättsfall enligt punkt 12 i denna dom.

²⁰ Europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, artikel 6. Genomförd genom svensk lag (SFS 1994:1219).

²¹ Den allmänna möjlighet till överklagande som följer av förvaltningslagen 22a § är inte möjlig, eftersom överklaganderegeln i förvaltningslagen är subsidiär i förhållandet till rennäringslagen (99§).

²² Se artikeln "Hur skall en "europeisk älg" domstolsprövas? - En konflikt mellan FL 22a§ och lagen om rättsprövning." Wiweka Warnling Nerep. Förvaltningsrättslig tidskrift 2/2003, sid. 388.

Utöver detta grundläggande rekvisit måste ett antal andra rekvisit som framgår av 1 § i RättsprövningsL. vara uppfyllda. Dessutom framgår ett antal undantag enligt 2 §. Vid prövning enligt RättsprövningsL. ska domstolen, om den finner att ett förvaltningsbeslut strider mot en rättsregel och det inte är uppenbart att felet inte saknat betydelse för avgörandet, upphäva beslutet och återförvisa ärendet till den myndighet som meddelat beslutet (5 §).

Kollegiet går i detta sammanhang inte närmare in på om prövning enligt RättsprövningsL. i detta fall är möjlig eller inte. Vi vill endast påpeka att om svensk rätt inte skulle medge en rätt till överprövning i detta fall bör, i enlighet med EG-rätten, de regler som i så fall hindrar en sådan prövning åsidosättas så att en prövning kan ske.²³

5 Konsekvenser av Länsstyrelsens EG-rättsliga bedömning

Om Länsstyrelsens beslut strider mot artikel 49 i EG-fördraget så får detta konsekvenser för Länsstyrelsens fortsatta agerande. I avvaktan på att rennäringsförordningen och Jordbruksverkets föreskrifter ändras måste i så fall Länsstyrelsen åsidosätta dessa regler och fatta ett nytt beslut som tar hänsyn till EG-rätten.²⁴

Kollegiet står, vid behov, till Länsstyrelsens förfogande med råd kring hur ett sådant beslut bör utformas.

6 Frågor till Länsstyrelsen

Kollegiet efterfrågar Länsstyrelsens synpunkter på de EG-rättsliga frågor som myndighetens beslut aktualiserar.

1. Hur kan "folkbokföringskravet", kopplat till rätten att jaga på lika villkor, motiveras med hänsyn till artikel 49 och EG-domstolens praxis?
2. Är det korrekt att Länsstyrelsen också kräver att ett företag som erbjuder anlita en jaktansvarig ska ha sitt säte i den *kommun* där jakten ska äga rum? Hur motiveras i så fall detta krav EG-rättsligt?

²³ Lassagårdsmålet, RÅ 1997 ref 65.

²⁴ Detta följer dels av EG-rättens företräde framför nationell rätt, se mål Van Gend en Loos v Nederlandse Administratie der Belastingen, C-26/62, dels av att artikel 49 i EG-fördraget av EG-domstolen bedömts ha direkt effekt, se mål Ministère Public v Van Wesemael, C-110, 111/78.

3. Hur kan kravet på att den jaktansvariges företag ska ha sitt säte i den kommun där verksamheten bedrivs, motiveras med hänsyn till artikel 49 och EG-domstolens praxis?

Av utredningsskäl tar kollegiet tacksamt emot svar på dessa frågor senast den 1 augusti 2006.

Ärendet har avgjorts av kommerserådet Bengt Agild, i närvaro av utredaren Markos Montmar Stavroulakis, föredragande. I den slutliga handläggningen har även utredarna Olivier Linden och Ulrika Båth Bertram deltagit.

Bengt Agild

Markos Montmar Stavroulakis



2008-03-18
För kännedom

GD, Statens Jordbruksverk

G Grén, UD-EIM

B Örnstedt, Jo

E Gustavsson, Länsstyrelsen i Norrbottens län

Jan Olov Westerberg, Länsstyrelsen i Norrbottens län

R Troéng, Länsstyrelsen i Västerbottens län

P-O Wikberg, Länsstyrelsen i Jämtlands län

B Helamb, Vuoggatjålme

Länsstyrelsen i Norrbottens län

JUSTITIEKANSLERN

Ink. 2008-02-27

Dnr

Småviltjakt i Norrbotten

(1 bilaga)

- Kollegiet anser att jakttidskravet och jaktansvarigkravet strider mot EG-rätten. Det faktum att Länsstyrelsen agerar som markförvaltare för statens mark ändrar inte denna slutsats.
- Länsstyrelsen har ett eget ansvar att följa EG-rätten och att åsidosätta en svensk regel (lag, förordning eller föreskrift) som strider mot EG-rätten. Detta gäller oberoende av lagstiftarens, regeringens, andra myndigheters eller andra EU-länders agerande.
- Jaktsäsongen 2006/07 är redan förlorad för de aktörer som drabbats av jakttids- och jaktansvarigkraven. Att avvakta ytterligare med en EG-rättsenlig ändring skulle kunna medföra att även nästa jaktsäsong går förlorad.

1 Skriftväxlingen mellan Kommerskollegium och Länsstyrelsen

I sitt yttrande den 27 juni 2006 ansåg Kommerskollegium att såväl rennäringsförordningen¹ och Jordbruksverkets föreskrifter om småviltjakt² som beslutet om småviltjakt från Länsstyrelsen i Norrbotten³ kan strida mot EG-rätten.

Vad gäller Länsstyrelsens beslut hade kollegiet invändningar mot två krav:

- att endast i Sverige folkbokförda jägare får delta under jaktens två första veckor (från jaktpremiären den 25 augusti t.o.m. 11 september), nedan kallat **jakttidskravet**.
- att jägare som är folkbokförda i andra nordiska länder än Sverige och som jagar efter den 11 september 2006 ska göra detta under överinseende av en jaktansvarig som antingen självständigt driver eller är anställd i ett företag som har sitt säte i den kommun där verksamheten bedrivs, nedan kallat **jaktansvarigkravet**.

I yttrandet menade kollegiet att båda kraven var indirekt diskriminerande i strid med EG-rätten – i det aktuella fallet artikel 49 i EG-fördraget om fri rörlighet för tjänster. Kollegiet ansåg dock att kraven kunde rättfärdigas om (i) de kunde motiveras med hänsyn till ett tvingande allmänintresse, (ii) bedömas vara nödvändiga för att uppnå detta skyddssyfte och därutöver (iii) uppfylla kraven enligt proportionalitetsprincipen. Kollegiet beredde Länsstyrelsen tillfälle att avlämna ett yttrande i ärendet.

I svar den 14 juli 2006 kommenterar Länsstyrelsen kollegiets yttrande.

Inledningsvis noterar kollegiet att Länsstyrelsen i sitt svar anser att den korta tiden som den haft till förfogande inte gav möjlighet till en djupare EG-rättslig prövning av kraven. Kollegiet har full förståelse för detta. Det förutsätts dock att en sådan prövning, särskild vad gäller de objektiva grunderna bakom dessa åtgärder, ska föregå Länsstyrelsens beslut.

2 Länsstyrelsens roll som markförvaltare för staten

Länsstyrelsen har i sitt svar framhållit att beslut fattade i rollen som förvaltare av statens mark skulle fria Länsstyrelsen från ansvaret att följa EG-fördragets regler om fri rörlighet för tjänster.

¹ 3 § i rennäringsförordningen (1993:384).

² Jordbruksverkets föreskrifter (SJVFS 2002:53) om ändring av 3 § i Jordbruksverkets föreskrifter (SJVFS 1993:95) om upplåtelser av rätt till småviltsjakt och fiske på statens mark ovanför odlingsgränsen och på renbetesfjällen.

³ Länsstyrelsen i Norrbottens beslut den 25 april 2006 om "Förändring av regler för småviltjakten ovan odlingsgränsen jaktåret 2006/2007 gentemot tidigare år".

Kollegiet vidhåller sin uppfattning att myndighetsuppgifter som Länsstyrelsen fullgör i egenskap av markförvaltare för staten, medför en skyldighet att ta hänsyn till EG-fördraget. En grundläggande utgångspunkt för EG-fördragets regler om fri rörlighet är inte i vilken form eller inom vilket område en handelshindrande åtgärd vidtas, utan vilka effekter på den fria rörligheten som uppstår. De allmänna principerna i EG-fördraget innehåller inga specifika undantag för just markförvaltning.⁴ Det finns heller ingen praxis från EG-domstolen som ger uttryck för ett sådant undantag.

Länsstyrelsens svar innehåller även frågan om Kommerskollegium anser att EG-rätten även gäller för andra markförvaltare såsom statliga bolag, andra offentliga markförvaltare och privata markägare. Även om frågan inte är rättsligt relevant för detta ärende kan nämnas att EG-rättens regler om fri rörlighet gäller även statliga och privata aktörer agerar i statens ställe (t.ex. genom koncession).

3 Jakttidskravet

3.1 Länsstyrelsens eget ansvar att följa EG-rätten

Enligt Länsstyrelsen har jakttidskravet beslutats "*helt i enlighet med gällande svensk lag och av nationella myndigheter fastställda regelverk.*"

Länsstyrelsen hänvisar vidare till "*regeringen som ansvarar för rennäringsförordningen och Statens Jordbruksverk som ansvarar för de till förordningen kopplade föreskrifterna*" för att få svar på om jakttidskravet kan motiveras med hänsyn till artikel 49 i EG-fördraget.

Kollegiet vill här erinra om att Länsstyrelsen – precis som varje enskild myndighet i Sverige – har ett eget ansvar för att EG-rätten följs och tillämpas på ett korrekt sätt. Ansvaret att agera i enlighet med EG-rätten gäller alltså oberoende av lagstiftarens, regeringens eller andra myndigheters agerande. Detta följer bl.a. av lojalitetsplikten i artikel 10, EG-fördraget.⁵

Det innebär att Länsstyrelsen är skyldig att åsidosätta en svensk regel (lag, förordning eller föreskrift) som strider mot EG-rätten. Denna skyldighet följer direkt av principen om EG-rättens företräde⁶ och har bekräftats även i förarbetena till EU-anslutningslagen⁷ och ändringen av Regeringsformen.⁸

⁴ Tvärtom omfattas statlig markförvaltning uttryckligen av EG-rättens upphandlingsregler som bygger på reglerna om fri rörlighet, se direktiv 17/2004/EG.

⁵ Se även EG-domstolens dom i mål 106/77 (Simmenthal) p. 24.

⁶ Se bl.a. EG-domstolens dom i mål 6/64 *Costa mot ENEL* REG 1964, s.1141, svensk specialutgåva I s. 211.

⁷ Prop. 1994/95:19 Sveriges medlemskap i Europeiska unionen, s.529-530: "*De svenska myndigheterna skall [...] respektera EG-rättens verkningar och inte tillämpa eventuella svenska regler som är motstridande*".

⁸ Prop. 1993/94:114 Grundlagsändringar inför ett svenskt medlemskap i Europeiska unionen, s.13: "*En [...] grundläggande princip är att EG-rätt har företräde framför*

Att följa svensk lag kan därför aldrig användas som ursäkt för att vidta en EG-rättsstridig myndighetsåtgärd. Oavsett förenligheten med EG-rätten av rennäringsförordningen och Jordbruksverkets föreskrifter om småviltjakt, skall Länsstyrelsen se till att alla dess åtgärder – här beslutet om småviltjakt – inte strider mot EG-rätten.

Kollegiet informerar härmed även regeringen och Jordbruksverket om ärendet och behovet att ändra sina respektive regler i enlighet med EG-rätten (se avsnitt 5 nedan). Denna kontakt befriar dock, enligt kollegiets uppfattning, inte Länsstyrelsen från att redan nu ändra sina regler.

3.2 Skälen för jakttidskravet

Länsstyrelsen anger att ett mål med jakttidskravet *”har varit att öka likheten mellan länen avseende bl.a. tidpunkten för jaktstart för jägare som inte är folkbokförda i Sverige.”* Enligt Länsstyrelsen är det ett mål i sig att ha *”ett mer enhetligt regelverk mellan [Norrbottnens, Västerbottnens och Jämtlands] länen”*.

En diskriminerande åtgärd kan emellertid inte rättfärdigas med hänsyn till att andra myndigheter infört liknande diskrimineringar. Länsstyrelsen kan därför, enligt kollegiets mening, inte hänvisa till de regler som finns i de andra länen, eller i andra länder, för att motivera jakttidskravet.⁹

Kommerskollegium ställer sig därutöver frågande till att beslutet skulle uppnå *”en hög grad av likhet”* mellan dessa län. Vår kartläggning av reglerna om jaktstart för de som inte är folkbokförda i Sverige visar att reglerna skiljer sig åt mellan Norrbottens län (11 september), Jämtlands län (17 september) och Västerbottnens län (25 augusti).¹⁰ Se bilaga för en detaljerad redogörelse av reglerna i de tre länen.

4 Jaktansvarigkravet

4.1 Jaktansvarigkravets räckvidd

Länsstyrelsen anger att jaktansvarigkravet *”inte [uppställts] i det aktuella beslutet utan i länsstyrelsens policy för upplåtelse”*. Enligt Länsstyrelsen har det *”inte framförts några synpunkter på detta villkor tidigare”*.

nationell rätt. Om en lagbestämmelse i ett land strider mot en EG-regel är landets [...] myndigheter skyldiga att tillämpa EG-regeln framför den inhemska lagen. Detta gäller i princip även om den inhemska normen tillhör landets konstitution”.

⁹ Mål C-38/89 *Ministère public v Guy Blanguernon* REG 1993, s. I-83 (ej tillgänglig på svenska), punkten 7. Se även mål 52/75 *Kommission mot Italien* REG 1976, s. 277, svensk specialutgåva III s.41, punkten 11.

¹⁰ Kontakt med Rolf Troéng (Länsstyrelsen i Västerbottnens län) den 29 augusti 2006 och Per-Olof Wikberg (Länsstyrelsen i Jämtlands län) den 9 oktober 2006.

För tydlighetens skull vill vi precisera att jaktansvarigkravet mycket riktigt uppställts i Länsstyrelsens policy för upplåtelser.¹¹ Kravet gällde ursprungligen för jägare som är folkbokförda i länder utanför Norden. Genom beslut den 25 april 2006 har dess räckvidd utökats till att omfatta även jägare som är folkbokförda i andra nordiska länder än Sverige.

Klagomålet som kollegiet handlägger avser specifikt jägare från andra nordiska länder. Därför har vi i vårt tidigare yttrande fokuserat på det aktuella beslutet. Vårt resonemang gäller dock *mutatis mutandis* för jägare från andra EU-länder. I den mån dessa diskrimineras är vår bedömning att jaktansvarigkravet strider mot EG-rätten.

4.2 Skälet för jaktansvarigkravet

Enligt Länsstyrelsen är skälet för jaktansvarigkravet att *"jaktkulturen skiljer sig mellan olika länder"*.

Länsstyrelsen anger vidare att *"[g]enom att en medföljare nyttjas och en koppling görs till den kommun där jakten ska genomföras skapas en förutsättning för dels en bättre jaktkultur som är överrensstämmande med den som finns inom ett specifikt land, dels bevaras de unika särdrag som finns inom Europas olika regioner"*. Slutligen anser Länsstyrelsen att *"[d]enna typ av regelverk finns inom ett flertal länder och regioner inom unionen och är inte på något sätt unikt för Norrbotten"*.

Kollegiet vill ännu en gång betona att eventuella brott mot EG-reglerna i andra medlemsstater inte kan åberopas av en medlemsstat till stöd för att underlåta att fullgöra sina skyldigheter.¹²

Vad gäller själva grunden för jaktansvarigkravet anser kollegiet att skyddet för den lokala jaktkulturen kan vara objektivt godtagbart enligt EG-rätten. EG-domstolen har i tidigare fall godtagit närliggande kulturpolitiska skäl.¹³

Kollegiet bedömer dock att jaktansvarigkravet varken är nödvändigt eller proportionerligt för att uppnå detta skyddssyfte eftersom det inte är baserat på objektiva kriterier.

¹¹ Länsstyrelsens "Policy för upplåtelse av mark, fiske och jakt på statens mark ovan odlingsgränsen", s.6.

¹² Se fotnot 9 ovan.

¹³ Se målen C-154/89 *Kommissionen mot Frankrike*, REG 1991, s. I-659, svensk specialutgåva XI s. I-43, punkt 17 (förståelse för platser och föremål av arkeologiskt, historiskt och konstnärligt värde samt bästa möjliga spridning av kunskaper om ett lands konst och kulturarv), C-23/93 *TV10 SA mot Commissariaat voor de Media*, REG 1994, s. I-4795, svensk specialutgåva XVI s. I-159 punkterna 18 och 19 (kulturpolitiska skäl) och C-180/89 *Kommissionen mot Italien*, REG 1991, s. I-709 (ej tillgänglig på svenska), punkt 20 (bevarandet av det nationella historiska och konstnärliga arvet).

Jaktansvarigkravet innebär en indirekt diskriminering av både jägare som är bosatta i andra länder och jaktansvariga som varken självständigt driver eller är anställda i ett företag som har sitt säte i den kommun där verksamheten bedrivs. Vad gäller den första kategorin, finns det ingen garanti för att jägare som är folkbokförda i exempelvis södra Sverige och som aldrig tidigare har jagat i Norrbotten skulle ha bättre erfarenhet av den lokala jaktkulturen än jägare från Nordnorge eller norra Finland som år efter år jagat i det regionala området. En klagande part i det aktuella ärendet hänvisar till norska kunder som jagat i Norrbotten varje år under 12 år och som nu tvingas avbeställa sina jaktturer i Norrbotten på grund av jaktansvarigkravet.¹⁴

Detsamma gäller för jaktansvariga, där kravet att dessa skall arbeta för ett företag med säte i den kommun verksamheten bedrivs visserligen kan presumera, men inte garantera, god lokal kännedom och utesluter andra erfarna jägare från att tillhandahålla jaktguidestjänster.

En mer proportionerlig utgångspunkt från Länsstyrelsens sida hade exempelvis varit att ta hänsyn till objektiva och individuella kriterier som jägares erfarenhet av jaktkulturen i Norrbotten, lokal kännedom m.m.

5 Slutsats

5.1 Kollegiet anser att Länsstyrelsens beslut strider mot EG-rätten

Med hänsyn till vårt tidigare yttrande i ärendet och till Länsstyrelsens svar om grunderna bakom beslutet anser kollegiet att både jakttidskravet och jaktansvarigkravet strider mot EG-rätten. Kraven är diskriminerande och kan, såvitt vi kan bedöma, inte motiveras med hänsyn till något tvingande allmänintresse.

5.2 Uppföljning av ärendet

Kraven har haft en mycket skadlig effekt för vissa jaktarrangörer som tvingats ställa in jaktturer med utländska kunder. Exempelvis uppskattar en av de klagande parterna sin ekonomiska förlust för 2006 till 500 000 kronor.¹⁵ För dessa aktörer är jaktsäsong 2006/07 redan förlorad.

Kollegiet välkomnar Länsstyrelsens förslag att se över villkoren och står till Länsstyrelsens förfogande med råd kring hur ett sådant beslut bör utformas i enlighet med EG-rätten samtidigt som jaktkulturen skyddas. Kollegiet vill dock varna för riskerna med Länsstyrelsens förslag att avvakta vintern 2006/07 och en ändring av reglerna i de övriga berörda länen samt i rennäringsförordningen och Jordbruksverkets föreskrifter om småviltjakt. Med hänsyn till att jaktturer beställs flera månader, upp till ett år, i förväg är det viktigt att så snart som möjligt ändra jakttidskravet och jaktansvarigkravet i enlighet med EG-rätten.

¹⁴ Enligt uppgift från företaget Heli i Arjeplog AB.

¹⁵ Enligt uppgift från företaget Heli i Arjeplog AB.

Kollegiet är också medvetet om att det även i Jämtland och Västerbotten finns restriktiva krav om jakttid och jaktansvarig. Vår bedömning i det aktuella ärendet gäller till stor del även för länsstyrelserna i dessa län. Kollegiet informerar därför de respektive länsstyrelserna om detta med förhoppningen om att deras krav ändras i enlighet med EG-rätten.

Slutligen översänder kollegiet Jordbruksdepartementet och Jordbruksverket detta yttrande för att meddela behovet att ändra de regler som de ansvarar för i enlighet med EG-rätten.

Ärendet har avgjorts av kommerserådet Bengt Agild, efter föredragning av utredaren Markos Montmar Stavroulakis. I ärendets slutliga handläggning har även utredarna Ulrika Båth Bertram och Olivier Linden deltagit.

Enligt Kommerskollegiums beslut,

Bengt Agild

Markos Montmar Stavroulakis

Bilaga: Jakttidskravet och jaktansvarigkravet i Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län (2006/07)

	Jakttidskravet	Krav på medföljande jaktguide/jaktarrangör	Krav på jaktguides/jaktarrangörs säte
Norrbotten	• svenska jägare: 25 augusti • utländska jägare: 11 september	• svenska jägare: inget krav • utländska jägare: krav från 11 september	• säte i kommunen där verksamheten bedrivs
Västerbotten	• svenska och utländska jägare: 25 augusti	• svenska jägare: inget krav • nordiska jägare: krav mellan 25 och 29 augusti • utomnordiska jägare: krav från 25 augusti	• säte i Sverige
Jämtland	• svenska jägare: 25 augusti • utländska jägare: 17 september	• svenska och nordiska jägare: inget krav • utomnordiska jägare: krav från 17 september	• krav på säte i länet

ANK 2008-03-18
LÄNSSTYRELSEN I
NORRBOTTENS LÄN

REGERINGSKANSLIET

Remiss

2006-11-23

613-19396-06

Ink. 2006-11-27

LÄNSSTYRELSEN I

Jo 2006/2990

Jordbruksdepartementet

Naturresurs- och sameenheten

Helena Busk

Telefon +46 8 405 1445

JUSTITIEKANSLERN

Ink. 2008-02-27

Dnr

Kommissionens skrivelse om småviltsjakt i Norrbottens län

Remissinstanser:

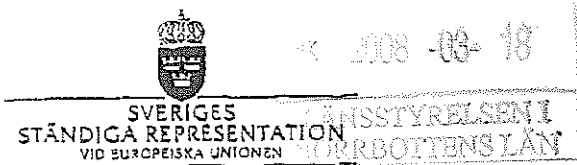
1. Länsstyrelsen i Norrbottens län
2. Statens jordbruksverk

Härmed överlämnas för yttrande skrivelse från kommissionen angående småviltsjakt i Norrbottens län.

Skriftligt remissvar skall vara inkommet till Jordbruksdepartementet senast torsdagenden 14 december 2006. Ni ombeds även sända en kopia av yttrandet i Word-version via e-post till registrator@agriculture.ministry.se

Myndighet under regeringen är skyldig att svara på remissen.

Anna Larson
T.f. enhetschef



TELEFAX

2006-11-16

Sid. 1 (3)

lbr fax 45

613-19396-06

2006-11-27

Lantbruksråd
C J Lindén /e.g

JORDBRUKSDEPARTEMENTET (Strömberg, Busk, Örnstedt)

Småviltjakten i Norrbottens län

Härmed översänds kommissionens skrivelse angående de problem som uppstår för de jägare som ej är fast bosatta i Sverige att delta i småviltjakten i Norrbottens län.

REPRESENTATIONEN



EUROPEISKA KOMMISSIONEN
GD Inre marknaden och tjänster

Tillförordnade generaldirektören

D.Nr.

17/1456

2006-11-15

AVD

BR

INPL

#

87

ANK 2006-03-18

LÄNSSTYRELSEN I
NORRBOTTENS LÄN

Bryssel den 13.11.06 5194
MARKT EI - MTF-ot D(2006)15132

Herr ambassadör,

Kommissionen har erhållit information angående problem som uppstår för de jägare som ej är fast bosatta i Sv. när de önskar delta i småviltjakten i Norrbottens län.

Den 24 april 2006 fattades, enligt de uppgifter som inkommit, ett beslut enligt § 33 rennäringslagen (SFS 1971:437) av rennäringsdelegationen vid Länsstyrelsen i Norrbottens län om förändrade regler för småviltjakten i Norrbottens län. De förändrade reglerna innebär att jägare som ej är fast bosatta i Sverige inte har rätt att delta i småviltjakt på statens mark i Norrbottens län under jaktidens två första veckor. Därtill har det införts ett krav att samtliga utländska småviltjägare måste beledsagas av en person bosatt i Sverige, vilken fungerar som jaktguide eller "förkläde", för att få jaga på statens mark i Norrbottens län.

Såsom angivits ovan får jägare som ej är fast bosatta i Sverige jaga i Norrbottens län endast under förutsättning att de beledsagas av en jaktguide som är fast bosatt i Sverige, och de får dessutom endast inleda jakten först två veckor efter att jaktiden för småvilt har börjat.

I detta sammanhang vill mina avdelningar påminna om att friheten att tillhandahålla tjänster är en av de grundläggande principerna i EG-fördraget. Denna innebär friheten för mottagare av tjänster att bege sig till en annan medlemsstat för att ta del av dessa tjänster på samma villkor som personer fast bosatta i landet i fråga.

De förändrade reglerna för småviltjakt i Norrbottens län kan utgöra hinder för den fria rörligheten för tjänster och brott mot principen om icke-diskriminering som fastställs i artiklarna 49 och 12 i EG-fördraget genom att i praktiken förhindra jägare bosatta i utlandet från att jaga i området på samma villkor som jägare bosatta i Sverige.

Kommissionen ber de svenska myndigheterna att inkomma med eventuella synpunkter och information om eventuella åtgärder som de planerar att vidta för att förekomma tänkbara överträdelser av gemenskapsrätten.

Ambassadör Sven-Olof Petersson
SVERIGES STÄNDIGA REPRESENTATION VID EUROPEISKA UNIONEN
Square de Meeûs 30
B-1000 BRUXELLES

Vi skulle vara tacksamma om Ni kunde vidarebefordra denna anhållan till de behöriga svenska myndigheterna och inbjuda dem att inkomma med yttranden inom två månader från det att detta brev mottas.

Med utmärkt högaktning



Thierry STOLL

Kontaktperson:

Maria-teresa.fabregas-fernandez@ec.europa.eu, tfn: (+32-2)-299 51 77, fax: (+32-2)-295 77 12

Regeringsbeslut

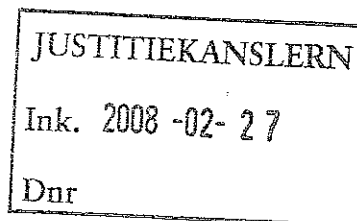
19

2006-12-21

Jo2006/1957, 2630

Jordbruksdepartementet

Statens jordbruksverk
551 82 JÖNKÖPING



Uppdrag i fråga om villkor för upplåtelse om rätt till småviltjakt och fiske på statens mark ovanför odlingsgränsen och på renbetesfjällen

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Statens jordbruksverk att efter samråd med Länsstyrelserna i Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län samt Fjälldelegationen göra en översyn av och vid behov vidta de åtgärder som behövs för att verkets föreskrifter (SJVFS 1993:95) om upplåtelse av rätt till småviltjakt och fiske på statens mark ovanför odlingsgränsen och på renbetesfjällen skall stå i överensstämmelse med EG-rätten. Vid översynen skall, så långt det är möjligt inom EG-fördragets ram, det regionalpolitiska intresset av att Ortsbefolkningen ges möjlighet till jakt och fiske beaktas. Uppdraget skall vara fullgjort i sådan tid att föreskrifterna kan tillämpas från den 1 juli 2007.

Ärendet

Kommerskollegium uttalade i yttrande till Länsstyrelsen i Norrbottens län den 19 oktober 2006 att länsstyrelsens krav i sitt beslut den 25 april 2006 om förändring av reglerna för småviltjakten ovanför odlingsgränsen, att endast i Sverige folkbokförda personer får delta i småviltjakten på statens mark ovanför odlingsgränsen under tiden den 25 augusti–11 september 2006 och att jägare som är folkbokförda i andra nordiska länder än Sverige och som jagar efter den 11 september 2006 skall göra detta under överinseende av en jaktansvarig som antingen självständigt driver eller är anställd i ett företag som har sitt säte i den kommun där verksamheten bedrivs, strider mot EG-rätten. Kraven är enligt Kommerskollegium diskriminerande och kan inte motiveras med hänsyn till något tvingande allmänintresse.

Av Kommerskollegiums den 27 juni 2006 daterade utredning framgår att kollegiet anser att bestämmelsen i 3 § rennäringsförordningen (1993:384)

om att rätt till småviltsjakt skall upplåtas till den som är fast bosatt i Sverige liksom Jordbruksverkets föreskrifter uppställer indirekt diskriminerande hinder för den fria rörligheten för tjänster som kan stå i strid med artikel 49 i EG-fördraget. För att inte strida mot artikel 49 måste kravet på fast bosättning enligt kollegiet kunna motiveras med hänsyn till ett tvingande allmänintresse, bedömas vara nödvändigt för att uppnå detta skyddssyfte och därutöver uppfylla kraven enligt proportionalitetsprincipen.

Skälen för regeringens beslut

Inom Regeringskansliet pågår en översyn av 3 § rennäringsförordningen (1993:384) och dess förenlighet med artikel 49 i EG-fördraget. Av Kommerskollegiums utredning och yttrande framgår att en översyn även vad gäller Jordbruksverkets föreskrifter (SJVFS 1993:95) om upplåtelse av rätt till småviltsjakt och fiske på statens mark ovanför odlingsgränsen och på renbetesfjällen behöver ske vad gäller föreskrifternas förenlighet med artikel 49 i EG-fördraget. Ortsbefolkningens möjligheter att jaga och fiska på den aktuella marken är av regionalpolitisk betydelse. Den aspekten bör därför beaktas så långt det är möjligt med hänsyn till EU-fördraget. Det ankommer på Jordbruksverket att göra en sådan översyn.

På regeringens vägnar

Eskil Erlandsson

Bjarne Örnstedt

Kopia till

Utrikesdepartementet
Kommerskollegium (313-995-2006)
Sametinget
Länsstyrelsen i Jämtlands län
Länsstyrelsen i Västerbottens län
Länsstyrelsen i Norrbottens län

HELI I ARJEPLOG AB

Ripjakt 2006

Förbokningar gjorda fram till 25 april 2006

ANK 2008-03-18

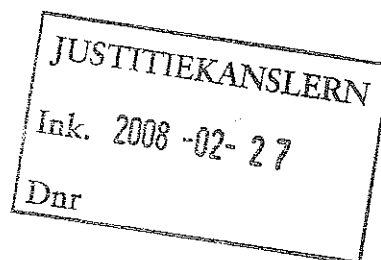
LÄNSSTYRELSEN I
NORRBOTTENS LÄN

JUSTITIEKANSLERN
Ink. 2008-02-27
Dnr

Utländska bokningar	Ordertotal	Återbet. Förskott
Aagedal Roy	41625	8335
Bakken Petter	5600	1120
Petersen John-Eric	6200	
Fallet Jens Petter	56260	11252
Naess Ragnar	6600	6600
Andersen Per	32020	14424
Skabo Erik	6300	
Saether Espen	15500	4510
Skogen Ketil	13800	11040
Berget Erik	14900	
Hofstad Magne	7600	1520
Meel Knut	5600	1120
Lien Kristian	18420	3684
Aune Sveinung	20640	
Baratt Michael	13160	2632
Br Dahl AS	119900	
Lindgren Jan	20040	4008
Oiseth Axel	15900	3260
Haarstad Helge	7300	
Elvebö Odd	15600	
Okstad Mads	14640	
Adv. Velund & Co	13685	2737
Steinersen Erik	8700	1740
Jon Hagen	15160	3816
Summa förlorade bokningar	495150	
Summa återbetalningar förskott		81798

K O P I A

Lindebergs Grant Thornton

**Utlåtande avseende Heli i Arjeplog AB:s påverkan av Länsstyrelsens beslut**

Undertecknad har blivit ombedd att uttala mig om på vilket sätt bolaget påverkats av det faktum att länsstyrelsen beslutat om att endast tillåta i Sverige folkbokförda jägare att delta under jaktsäsongen samt krav om inhemsk åtföljare för utländska personer i samband med jakt.

Bolaget har själv via sitt interna bokningssystem klargjort att man förlorat 746 228 kr (exkl. moms) i omsättning vid en jämförelse mellan tidigare års utfall och det nu aktuella året 2006. detta framgår av bilaga 1.

Det finns ingen anledning att tvivla på denna uppgift då det interna bokningssystemet fungerar mycket väl och är tillförlitligt. Av bolagets ordinarie redovisningssystem går det av naturliga skäl inte att få fram lika detaljerad information som via bokningssystemet. Dock går det att konstatera att bolagets omsättning avseende vad som går att hänföra till jakt har minskat i paritet med vad som ovan angivits.

Det är i princip endast bolagets direkta kostnader som berörs och påverkas av den aktuella omsättningsnedgången. Övriga externa kostnader förändras endast marginellt. Av verksamhetens historik, enligt bilaga 2, går att utläsa att bolagets snittmässiga täckningsbidrag för den senaste femårsperioden före det aktuella bortfallsåret 2006, uppgått till 87,89 %. Anledningen till den tämligen höga täckningsbidragsprocenten står att finna i det faktum att bolaget opererar med nya luftfartyg som får till följd att rörliga kostnader i form av reparation och underhåll blir låga.

Med vad som angivits ovan som grund kan inkomstbortfallet då beräknas till 655 860 kr (exkl. moms).

Luleå den 7 februari 2008

Ulf Brodén

Fotokopians överensstämmelse
med originalet intygas:

Jan Danckelt 080225

ANK 2008-03-18

LÄNSSTYRELSEN I
NORRBOTTENS LÄN

Bilaga 1

Sammanställning av omsättningsdifferenser mellan åren 2005 och 2006 avseende Jaktgäster hos Heli i Arjeplog AB.

Miekak Jakt o Fiskecamp är en anläggning i väglöst land i Piteälvens källflöden som man kan nå endast per flyg, anläggningen har arrenderats av företaget sedan starten i slutet av 60-talet. Företaget har även transporterat jägare till andra destinationer nedan betecknat övr.dest. Utöver transporter tillhandahåller vi Guider, Catering och liknande service.

Jämförelsen avser tiden 23/8 till 22/9 båda åren. Jakten startar 25/8 men vi börjar transportera jägare redan 23/8.

Uppgifterna hämtade ur det interna bokningssystemet Turbo.

2005

Logi Miekak	292 390	261 075
Helikopter Miekak	361 590	340 328
Catering	56 575	45 406
Guider Miekak	36 050	28 840
Helikopter övr.dest.	289 400	272 383
Summa intäkter	1 036 005	948 032

2006

Logi Miekak	46 946	41 918
Helikopter Miekak	75 935	71 470
Guide Miekak	8 000	6 400
Helikopter övr.dest.	87 140	82 016
	218 021	201 804

Differens	817 984 kr inkl. moms	746 228 kr exkl. moms
-----------	-----------------------	-----------------------

Försålda dagkort jakt 25/8-1/10 -05 enl.redovisning 1069 dagar
Försålda dagkort jakt 25/8-1/10 -06 enl.redovisning 240 dagar

Heli i Arjeplog AB

Bilaga 2

Beräkning av täckningsbidrag:

Redovisningsperiod	0601-0612	0501-0512	0401-0412	0301-0312	0201-0212	0101-0112
Totala intäkter enligt resultatrapport :	3 605 250	4 063 453	4 639 507	4 701 735	5 002 167	5 897 813
(Varav transporter icke personbefordran:	1 044 388	878 791	1 078 476	999 367	1 442 219	2192806)
Rörliga luftfartygskostnader enligt datalistor:						
Driv- och smörjmedel	-441 915	-352 884	-343 743	-315 777	-314 039	-388 492
Reparation och underhåll av luftfartyg	-407 049	-304 665	-113 788	-317 199	-251 631	-200 077
Täckningsbidrag (kr)	2 756 286	3 405 904	4 181 976	4 068 759	4 436 497	5 309 244
Täckningsbidrag (%)	76,46	83,82	90,14	86,66	88,70	90,10

-1 594 409

Framräkning av snittprocent för täckningsbidrag

$$83,82+90,14+86,66+88,70+90,10 / 5 = 87,89 \%$$

UTD
HELI I ARJEPLOG AB

BILAGA 10

Org. nr 556123-5184
Inkom Bolagsverket

2007-03-25

INK 2008-03-18

LÄNSSTYRELSEN I
NORRBOTTENS LÄN

JUSTITIEKANSLERN

Ink. 2008-02-27

Dnr

ÅRSREDOVISNING

2006

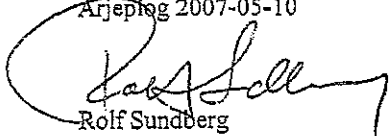
Styrelsen och verkställande direktören för Heli i Arjeplog AB får härmed avge årsredovisning för räkenskapsåret 2006-01-01 -- 2006-12-31.

Årsredovisningen omfattar

Sid 2	FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE
Sid 3	RESULTATRÄKNINGAR
Sid 4	BALANSRÄKNINGAR
Sid 6	REDOVISNINGSPRINCIPER OCH NOTER

Undertecknad styrelseledamot i Heli i Arjeplog AB intygar härmed, dels att denna kopia av årsredovisningen överensstämmer med originalet, dels att resultat- och balansräkningen fastställts på årsstämma den 10 maj 2007. Årsstämman beslöt godkänna styrelsens förslag till vinstdisposition.

Arjeplog 2007-05-10


Rolf Sundberg

HELI I ARJEPLOG AB

Org nr 556123-5184

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Allmänt om verksamheten

Bolaget bedriver flygtaxirörelse och turistverksamhet samt uthyrning av luftfartyg och flygmekanikerservice i Arjeplogs kommun samt därmed förenlig verksamhet.

Flerårsöversikt

Nedan visas utvecklingen under de senaste fyra åren.

	2006	2005	2004	2003
Rörelseresultat i % av omsättningen	4	6	15	5
Kassalikviditet	256%	394%	621%	255%
Soliditet	31%	43%	83%	23%

Ägarförhållanden

Bolagets aktieägare:

	Ägarandel	Röstandel
Rolf Sundberg	100%	100%
	<u>100%</u>	<u>100%</u>

Förslag till vinstdisposition

	KR
Från föregående år balanserad vinst	3 372 833
Årets vinst	130 077
Vinstmedel till förfogande	<u>3 502 910</u>

Styrelsens förslag till disposition

Utdelas till aktieägare	200 000
Balanseras i ny räkning	3 302 910
Summa	<u>3 502 910</u>

HELI I ARJEPLOG AB

Org nr 556123-5184

BALANSRÄKNINGAR

KR	Not	2006-12-31	2005-12-31
Tillgångar			
<i>Anläggningstillgångar</i>			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Byggnader och mark	6	14 250	14 250
Helikopter och inventarier	7	8 624 010	5 275 093
		<u>8 638 260</u>	<u>5 289 343</u>
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Andelar i intresseföretag	8	4 000	4 000
		<u>4 000</u>	<u>4 000</u>
Summa anläggningstillgångar		8 642 260	5 293 343
<i>Omsättningstillgångar</i>			
<i>Varulager</i>			
Handelsvaror		57 835	82 173
		<u>57 835</u>	<u>82 173</u>
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		12 948	1 788
Övriga fordringar	10	120 302	62 966
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		75 386	79 123
		<u>208 636</u>	<u>143 877</u>
<i>Kortfristiga placeringar</i>			
Övriga kortfristiga placeringar	9	690 145	730 010
		<u>690 145</u>	<u>730 010</u>
<i>Kassa och bank</i>		<u>4 071 919</u>	<u>2 050 252</u>
Summa omsättningstillgångar		<u>5 028 535</u>	<u>3 006 312</u>
Summa tillgångar		13 670 795	8 299 655

HELI I ARJEPLOG AB

Org nr 556123-5184

REDOVISNINGSPRINCIPER OCH NOTER

Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad enligt årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd avseende små företag. Redovisningsprinciperna har ej förändrats i förhållande till föregående år.

Avskrivningsprinciper för anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar värderas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar.

Avskrivningar görs med procentsatser enligt nedan.

	2006	2005
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>		
Byggnader	5%	5%
Helikopter	10%	10%
Inventarier	20%	20%

Avskrivningar framgår av not för respektive balanspost.

Värderingsprinciper m.m.

Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats till anskaffningsvärden om inget annat anges nedan.

Fordringar

Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta.

Varulager m.m.

Varulagret är värderat till en del 97% av anskaffningsvärdet samt en del till anskaffningsvärdet.

Not 1 Övriga rörelseintäkter

	2006	2005
Provisionsintäkter	41 762	39 997
Försäkringsersättning	18 200	0
Vinst avyttring helikopter	2 068 895	0
	2 128 857	39 997

Not 2 Övriga externa kostnader

Arvoden till revisor

Lindebergs Grant Thornton AB

	2006	2005
Revisionsuppdrag	7 000	6 000
Övriga uppdrag	16 000	15 000
	23 000	21 000

Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisning och bokföring samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning, övriga arbetsuppgifter som ankommer på bolagets revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter. Allt annat är andra uppdrag.

HELI I ARJEPLOG AB

Org nr 556123-5184

REDOVISNINGSPRINCIPER OCH NOTER

Not 7 Helikopter och inventarier

	2006-12-31	2005-12-31
Ingående anskaffningsvärde	7 671 867	1 867 020
Inköp	9 585 778	5 804 847
Försäljningar	-5 804 847	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	11 452 798	7 671 867
Ingående avskrivningar	-2 396 774	-1 830 375
Försäljningar	541 915	0
Årets avskrivningar	-973 929	-566 399
Utgående ackumulerade avskrivningar	-2 828 788	-2 396 774
Utgående planenligt restvärde	8 624 010	5 275 093

Not 8 Andelar i intresseföretag

	2006-12-31	2005-12-31
Ingående anskaffningsvärde	4 000	104 000
Försäljningar/utrangeringar	0	-100 000
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	4 000	4 000
Utgående bokfört värde	4 000	4 000

Direkt ägda:

Arjeplogs Besöksservice AB

Organisations-nummer	Företagets säte	Antal andelar	Kapitalandel	Bokfört värde
556284-9611	Arjeplog	1	1%	4 000
				4 000

Not 9 Övriga kortfristiga placeringar

	2006-12-31	2005-12-31
Marknadsvärde	690 145	730 010
Utgående bokfört värde	690 145	730 010

Not 10 Övriga fordringar

	2006-12-31	2005-12-31
Skattefordran ingår med	60 111	38 239

Not 11 Eget kapital

	Aktiekapital	Reservfond	Fritt eget kapital	Summa
Belopp vid årets ingång	100 000	20 000	3 437 833	3 557 833
Vinstdisposition enligt beslut av bolagsstämman:				
Utdelning			-65 000	-65 000
Årets resultat			130 077	130 077
Belopp vid årets utgång	100 000	20 000	3 502 910	3 622 910

Not 12 Obeskattade reserver

	2006-12-31	2005-12-31
Avskrivning utöver plan	948 978	0
Summa avsatt till obeskattade reserver	948 978	0

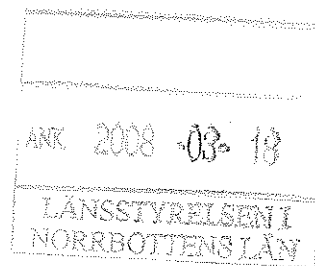
Uppskjuten skatt på obeskattade reserver uppgår till 265 714 kr.

REVISIONSBERÄTTELSE

Till årsstämman i

Heli i Arjeplog AB

Org.nr 556123-5184



Jag har granskat årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning i Heli i Arjeplog AB för räkenskapsåret 2006-01-01–2006-12-31. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för räkenskapshandlingarna och förvaltningen och för att årsredovisningslagen tillämpas vid upprättande av årsredovisningen. Mitt ansvar är att uttala mig om årsredovisningen och förvaltningen på grundval av min revision.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisionssed i Sverige. Det innebär att jag planerat och genomfört revisionen för att med hög men inte absolut säkerhet försäkra mig om att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter. En revision innefattar att granska ett urval av underlagen för belopp och annan information i räkenskapshandlingarna. I en revision ingår också att pröva redovisningsprinciperna och styrelsens och verkställande direktörens tillämpning av dem samt att bedöma de betydelsefulla uppskattningar som styrelsen och verkställande direktören gjort när de upprättat årsredovisningen samt att utvärdera den samlade informationen i årsredovisningen. Som underlag för mitt uttalande om ansvarsfrihet har jag granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om styrelseledamoten eller verkställande direktören är ersättningsskyldig mot bolaget. Jag har även granskat om styrelseledamoten eller verkställande direktören på annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen. Jag anser att min revision ger mig rimlig grund för mina uttalanden nedan.

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en rättvisande bild av bolagets resultat och ställning i enlighet med god redovisningssed i Sverige. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Jag tillstyrker att årsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen, disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelseledamoten och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Luleå den 10 maj 2007

Ulf Brodén

Auktoriserad revisor FAR

Fotokopians överensstämmelse
med originalet intygas:

UTD
HELI I ARJEPLOG AB

Org nr 556123-5184

BILAGA II

Inläm. 2006-02-27
Dnr

2006-03-18

LÄNSSTYRELSEN I
NORRBOTTENS LÄN

Inkom Bolagsverket

2006-06-20

ÅRSREDOVISNING

2005

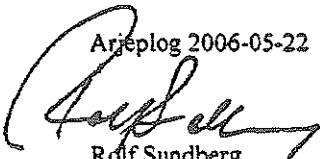
Styrelsen och verkställande direktören för Heli i Arjeplog AB får härmed avge årsredovisning för räkenskapsåret 2005-01-01 – 2005-12-31.

Årsredovisningen omfattar

Sid 2	FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE
Sid 3	RESULTATRÄKNINGAR
Sid 4	BALANSRÄKNINGAR
Sid 6	REDOVISNINGSPRINCIPER OCH NOTER

Undertecknad styrelseledamot i Heli i Arjeplog AB intygar härmed, dels att denna kopia av årsredovisningen överensstämmer med originalet, dels att resultat- och balansräkningen fastställts på årsstämma den 22 maj 2006. Årsstämman beslöt godkänna styrelsens förslag till vinstdisposition.

Arjeplog 2006-05-22


Rolf Sundberg

HELI I ARJEPLOG AB

Org nr 556123-5184

RESULTATRÄKNINGAR

	Not	2005-01-01 -2005-12-31	2004-01-01 -2004-12-31
Nettoomsättning		4 063 454	4 639 507
Övriga rörelseintäkter		39 997	201 356
		<u>4 103 451</u>	<u>4 840 863</u>
<i>Rörelsens kostnader</i>			
Direkta driftskostnader		-844 626	-785 436
Övriga externa kostnader	1	-1 518 477	-1 533 876
Personalkostnader	2	-1 147 578	-1 140 359
Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar		-566 829	-53 686
Uppskrivning av omsättningstillgångar utöver normala	3	117 388	91 766
		<u>-3 960 122</u>	<u>-3 421 591</u>
Rörelseresultat		143 329	1 419 272
<i>Resultat från finansiella investeringar</i>			
Ränteintäkter		89 257	84 548
Räntekostnader och liknande		-234 966	-340 256
Resultat efter finansiella poster		-2 380	1 163 564
Bokslutsdispositioner	4	254 000	-254 000
Skatt på årets resultat		-29 607	-213 833
Årets resultat		<u>222 013</u>	<u>695 731</u>

HELI I ARJEPLOG AB

Org nr 556123-5184

BALANSRÄKNINGAR

	Not	2005-12-31	2004-12-31
Eget kapital och skulder			
Eget kapital	10		
<i>Bundet eget kapital</i>			
Aktiekapital (1000 aktier á nom 100 kr)		100 000	100 000
Reservfond		20 000	20 000
		<u>120 000</u>	<u>120 000</u>
<i>Fritt eget kapital</i>			
Balanserad vinst		3 215 820	2 560 089
Årets resultat		222 013	695 731
		<u>3 437 833</u>	<u>3 255 820</u>
Summa eget kapital		3 557 833	3 375 820
Obeskattade reserver	11	0	254 000
Långfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut	12	3 981 450	0
Summa långfristiga skulder		<u>3 981 450</u>	<u>0</u>
Kortfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut		374 232	0
Leverantörsskulder		157 214	336 577
Skatteskulder		0	99 069
Övriga skulder		167 405	188 745
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		39 029	28 419
Summa kortfristiga skulder		<u>737 880</u>	<u>652 810</u>
Summa eget kapital och skulder		8 277 163	4 282 630
Poster inom linjen			
<i>Ställda säkerheter</i>			
Fastighetsinteckningar		550 000	550 000
Företagsinteckningar		300 000	300 000
Inteckning i luftfartyg		4 750 000	0
Ansvarsförbindelser		INGA	INGA

HELI I ARJEPLOG AB

Org nr 556123-5184

REDOVISNINGSPRINCIPER OCH NOTER

Löner och ersättningar

Styrelse och verkställande direktör	360 000	360 000
Övriga anställda	412 082	401 988
	<u>772 082</u>	<u>761 988</u>

Sociala kostnader

Pensionskostnader för styrelse och verkställande direktör	78 853	101 392
Pensionskostnader övriga anställda	13 863	15 192
Övriga sociala kostnader	184 350	188 021
	<u>277 066</u>	<u>304 605</u>

Not 3 Uppskrivning av omsättningstillgångar utöver normala

	2005	2004
Återförd nedskrivning aktier o värdepapper	117 388	91 766
	<u>117 388</u>	<u>91 766</u>

Not 4 Bokslutsdispositioner

	2005	2004
Förändring periodiseringsfonder	254 000	-254 000
	<u>254 000</u>	<u>-254 000</u>

Not 5 Byggnader och mark

	2005-12-31	2004-12-31
Ingående anskaffningsvärde	407 282	407 282
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	407 282	407 282
Ingående avskrivningar	-392 602	-372 950
Årets avskrivningar	-430	-19 652
Utgående ackumulerade avskrivningar	<u>-393 032</u>	<u>-392 602</u>
Utgående planenligt restvärde	14 250	14 680

Taxeringsvärde Kyrkostaden 1:260

Byggnader	381 000	381 000
Mark	94 000	94 000
	<u>475 000</u>	<u>475 000</u>

Not 6 Helikopter och inventarier

	2005-12-31	2004-12-31
Ingående anskaffningsvärde	1 867 020	12 473 448
Inköp	5 804 847	12 204
Försäljningar/utrangeringar	0	-10 618 631
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	<u>7 671 867</u>	<u>1 867 021</u>
Ingående avskrivningar	-1 830 375	-3 477 625
Försäljningar/utrangeringar	0	1 681 283
Årets avskrivningar	-566 399	-34 034
Utgående ackumulerade avskrivningar	<u>-2 396 774</u>	<u>-1 830 376</u>
Utgående planenligt restvärde	5 275 093	36 645

HELI I ARJEPLOG AB

Org nr 556123-5184

REDOVISNINGSPRINCIPER OCH NOTER

Not 12 Långfristiga skulder

Den del av långfristiga skulder som förfaller till betalning senare än 5 år efter balansdagen.

Skulder till kreditinstitut

2005-12-31

2004-12-31

2 484 522

0

2 484 522

0

Säkerheter för angivna skuldposter i balansräkningen:

Skuld till kreditinstitut

Fastighetsinteckningar

Företagsinteckningar

550 000

0

300 000

0

Arjeplog 2006-05-22

Rolf Sundberg

Verkställande direktör

Min revisionsberättelse har lämnats 2006-05-22.

Llf Brodén

Auktoriserad revisor FAR

Lindebergs Grant Thornton AB

HELI I ARJEPLOG AB

Org nr 556123-5184

ÅRSSTÄMMA

PROTOKOLL, Arjeplog 2006-05-22

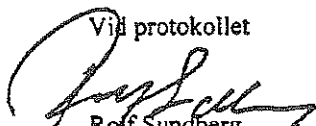
Närvarande aktieägare	Aktier	Antal röster
Rolf Sundberg	1 000	1 000
	<u>1 000</u>	<u>1 000</u>

1. Stämman utsåg till
Ordförande: Rolf Sundberg
Protokollförare: Rolf Sundberg
Justeringsman: Lena Niva
2. Stämman beslöt att godkänna upprättad aktieägarförteckning som röstlängd.
3. Samtliga aktier var representerade och stämman förklarades beslutsför.
4. Stämman beslöt att godkänna dagordningen.
5. Styrelsen framlade årsredovisning och revisionsberättelse för räkenskapsåret 2005-01-01--2005-12-31.
6. Stämman beslöt att
 - a) fastställa resultat- och balansräkningen
 - b) disponera vinsten enligt förslaget i årsredovisningen, vilket innebär en utdelning på 65 000 kronor.
Utdelning per aktie blir således 65 kr och utbetalningsdagen för utdelningen fastställdes till 2006-05-22.
 - c) bevilja styrelsens ledamot och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.
7. Stämman beslöt att styrelsearvode ej skulle utgå samt att revisionsarvode skulle utgå enligt räkning.
8. Stämman valde till
Styrelseledamot: Rolf Sundberg

Styrelsesuppleant: Margareta Quist Sundberg

Stämman noterade att vald revisor är Ulf Brodén och vald revisorssuppleant är Gösta Johansson.
9. Stämmans beslut fattades enhälligt.
10. Ordförande förklarade stämman avslutad.

Vid protokollet


Rolf Sundberg

Justeras


Lena Niva

Fotokopians överensstämmelse
med originalet intygas: _____



HELI I ARJEPLOG AB

Org nr 556123-5184

BILAGA 12

Inkom Bolagsverket

2005-06-10

JUSTITIEKANSLERN

Ink. 2008-02-27

Dnr

ÅRS- REDOVISNING 2004

Styrelsen och verkställande direktören för Heli i Arjeplog AB får härmed avge årsredovisning
för räkenskapsåret 2004-01-01 -- 2004-12-31.

Årsredovisningen omfattar

Sid 2	FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE
Sid 3	RESULTATRÄKNINGAR
Sid 4	BALANSRÄKNINGAR
Sid 6	REDOVISNINGSPRINCIPER OCH NOTER

HELI I ARJEPLOG AB

Org nr 556123-5184

RESULTATRÄKNINGAR

	Not	2004-01-01 --2004-12-31	2003-01-01 --2003-12-31
Nettoomsättning		4 639 507	4 701 734
Övriga rörelseintäkter		201 356	196 870
		<u>4 840 863</u>	<u>4 898 604</u>
<i>Rörelsens kostnader</i>			
Direkta driftskostnader		-785 436	-894 014
Övriga externa kostnader	1	-1 533 876	-1 596 763
Personalkostnader	2	-1 140 359	-1 213 704
Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar		-53 686	-1 140 652
Uppskrivning av omsättningstillgångar utöver normala	3	91 766	171 642
		<u>-3 421 591</u>	<u>-4 673 491</u>
Rörelseresultat		1 419 272	225 113
<i>Resultat från finansiella investeringar</i>			
Ränteintäkter		84 548	28 347
Räntekostnader och liknande		-340 256	-689 680
Resultat efter finansiella poster		1 163 564	-436 220
Bokslutsdispositioner	4	-254 000	604 000
Skatt på årets resultat		-213 833	-5 082
Årets resultat		<u>695 731</u>	<u>162 698</u>

HELI I ARJEPLOG AB

Org nr 556123-5184

BALANSRÄKNINGAR

	Not	2004-12-31	2003-12-31
Eget kapital och skulder			
Eget kapital	11		
<i>Bundet eget kapital</i>			
Aktiekapital (1000 aktier á nom 100 kr)		100 000	100 000
Reservfond		20 000	20 000
		<u>120 000</u>	<u>120 000</u>
<i>Fritt eget kapital</i>			
Balanserad vinst		2 560 089	2 397 391
Årets resultat		695 731	162 698
		<u>3 255 820</u>	<u>2 560 089</u>
Summa eget kapital		3 375 820	2 680 089
 Obeskattade reserver			
	12	254 000	0
 Långfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut		0	7 867 840
Summa långfristiga skulder		<u>0</u>	<u>7 867 840</u>
 Kortfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut		0	425 520
Leverantörsskulder		336 577	191 866
Skatteskulder		99 069	0
Övriga skulder		188 745	303 347
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		28 419	17 961
Summa kortfristiga skulder		<u>652 810</u>	<u>938 694</u>
Summa eget kapital och skulder		4 282 630	11 486 623
 Poster inom linjen			
<i>Ställda säkerheter</i>			
Fastighetsinteckningar		550 000	550 000
Företagsinteckningar		300 000	300 000
Inteckning i luftfartyg		0	2 000 000
 <i>Ansvarsförbindelser</i>			
		INGA	INGA

REDOVISNINGSPRINCIPER OCH NOTER

Sociala kostnader

Pensionskostnader för styrelse och verkställande

direktör

101 392

91 098

Pensionskostnader övriga anställda

15 192

5 639

Övriga sociala kostnader

188 021

210 344

304 605

307 081

Not 3 Uppskrivning av omsättningstillgångar utöver normala

2004

2003

Återförd nedskrivning

91 766

171 642

91 766

171 642

Not 4 Bokslutsdispositioner

2004

2003

Förändring periodiseringsfonder

-254 000

0

Skillnad mellan bokförda avskrivningar och avskrivningar enligt plan

0

604 000

-254 000

604 000

Not 5 Byggnader och mark

2004-12-31

2003-12-31

Ingående anskaffningsvärde

407 282

407 282

Utgående ackumulerade anskaffningsvärden

407 282

407 282

Ingående avskrivningar

-372 950

-353 298

Årets avskrivningar

-19 652

-19 652

Utgående ackumulerade avskrivningar

-392 602

-372 950

Utgående planenligt restvärde

14 680

34 332

Taxeringsvärden Kyrkostaden 1:260

Byggnader

381 000

381 000

Mark

94 000

94 000

475 000

475 000

Not 6 Helikopter och inventarier

2004-12-31

2003-12-31

Ingående anskaffningsvärde

12 473 448

18 315 808

Inköp

12 204

7 640

Försäljningar/utrangeringar

-10 618 631

-5 850 000

Utgående ackumulerade anskaffningsvärden

1 867 021

12 473 448

Ingående avskrivningar

-3 477 625

-3 526 625

Försäljningar/utrangeringar

1 681 283

1 170 000

Årets avskrivningar

-34 034

-1 121 000

Utgående ackumulerade avskrivningar

-1 830 376

-3 477 625

Utgående planenligt restvärde

36 645

8 995 823

HELI I ARJEPLOG AB

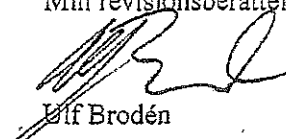
Org nr 556123-5184

REDOVISNINGSPRINCIPER OCH NOTER

Arjeplog 2005-05-17

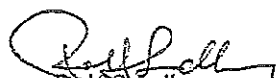

Rolf Sundberg
Verkställande direktör

Min revisionsberättelse har avgivits 2005-05-17.


Liff Brodén
Auktoriserad revisor FAR
Lindebergs Grant Thornton AB

Resultat- och balansräkningar har fastställts på ordinarie bolagsstämma den 17 maj 2005.
Beslöts disponera vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen.

Arjeplog 2005-05-17


Rolf Sundberg

ORDINARIE BOLAGSSTÄMMA

PROTOKOLL, Arjeplog 2005-05-17

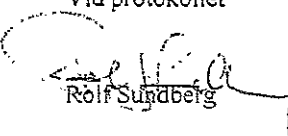
Närvarande aktieägare	Aktier	Antal röster
Rolf Sundberg	1 000	1 000
	<u>1 000</u>	<u>1 000</u>

Övriga Närvarande
Margareta Quist Sundberg

1. Stämman utsåg till
Ordförande: Rolf Sundberg
Protokollförare: Rolf Sundberg
Justeringsman: Margareta Quist Sundberg
2. Stämman beslöt att godkänna upprättad aktieägarförteckning som röstlängd.
3. Samtliga aktier var representerade och stämman förklarades beslutsför.
4. Stämman beslöt att godkänna dagordningen.
5. Styrelsen framlade årsredovisning och revisionsberättelse för räkenskapsåret 2004-01-01--2004-12-31.
6. Stämman beslöt att
 - a) fastställa resultat- och balansräkningen
 - b) disponera vinsten enligt förslaget i årsredovisningen, vilket innebär en utdelning på 40 000 kronor
 - c) bevilja styrelsens ledamot och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.
7. Stämman beslöt att styrelsearvode ej skulle utgå samt att revisionsarvode skulle utgå enligt räkning.
8. Stämman valde till
Styrelseledamot: Rolf Sundberg

Styrelsesuppleant: Margareta Quist Sundberg
- Stämman noterade att vald revisor är Ulf Brodén och vald revisorssuppleant är Gösta Johansson.
9. Stämmans beslut fattades enhälligt.
10. Ordförande förklarade stämman avslutad.

Vid protokollet


Rolf Sundberg

Justeras


Margareta Quist Sundberg